

העולם הזה

המחיר
75
מיל

9. 2. 1950
כ"ב שבט תשי"י
ס 43

כי תבואו אל הארץ ונטעתם...

"מבצע נטע" נערך השנה בכל רחבי הארץ, מדרן ועד אילת.

**השבועון
המצויד
לכל**

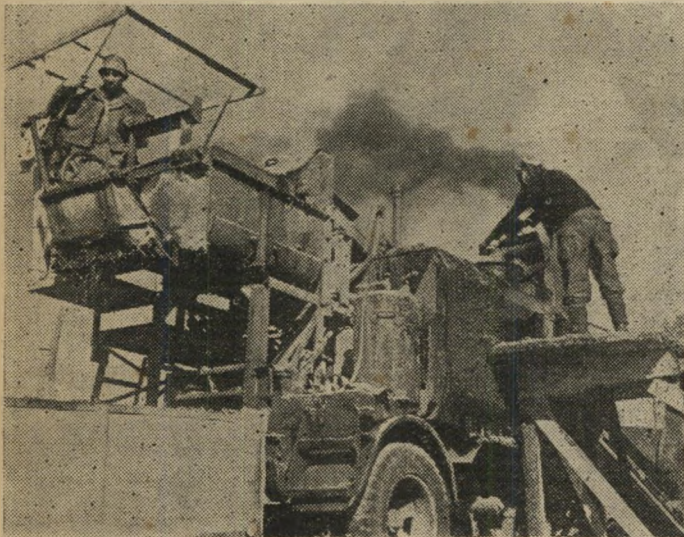
לא כל זפת „לזופתת“

מפעל-בניה רבים עומדים לפני מדינת ישראל, ואחד החשובים שבהם — סלילת כבישים לאורך ארצנו; עור-קיתחבורה אלה הכרחיים הם לכל התקדמות כלכלית. ובסלילת כבישים ממלאים הזפת והחצץ תפקיד נכבד. הננו מביאים לפני קוראינו תמונות מ-ממלכת השחור — מלהט הזפת... התמונות אינן לקוחות מספרי אפסון סינקלר על התעשייה הכבדה באמריקה; הן צולמו כאן בארץ. חלק ממצאות...

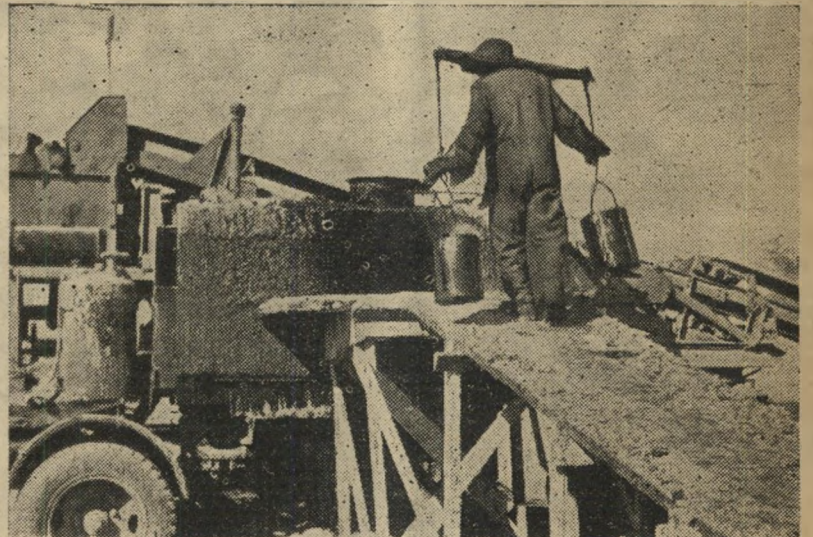
צילומים: רוקנשטיין

שמו — משה'לה, כך קוראים לו — והוא אחד המומחים הגדולים בענייני זפת. שנה וחצי בארץ, אחד משרידי הפליטה מיאסי שברומניה.

הזפת לוחטת בקדחת.

מקצה שני של המכונה יוצאת התערובת המושלמת של זפת וחצץ.

הוא יוצק את הזפת לתוך דוד החצץ.

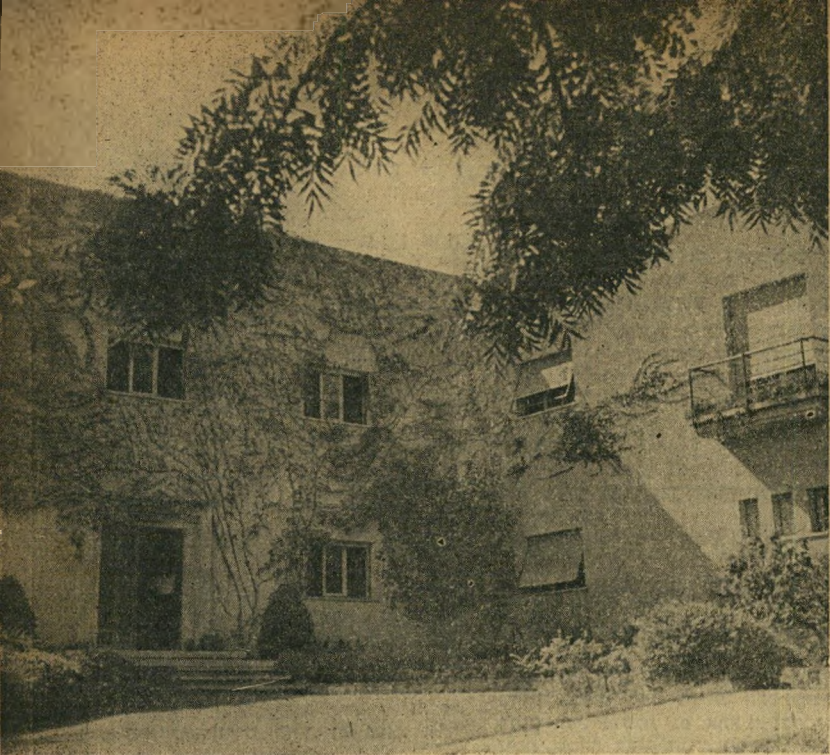
צירוף כללי של המפעל.

למוד רקע השמים...

רמת-גן - החברה הנכבדה של תל-אביב

(לקביעת מעמד של עיר לרמת-גן)

בית המועצה שהפך לבית העיריה

תול ירקות וליהפך לפרכר חקלאי של תל-אביב. נמצא שהגבעות נשארו ללא דורש וכך הפך הועד של רמת-גן כבעל גבעות קרחות. כאן בא המניע הנפשי וציונה ראשית כל לכסות את הגבעות עצים ובמרוצת הזמן סודרו שבילים, נשתלו פרחים ונקבעו ספסלים. כך החלו להוולד הגנים ברמת-גן.

ויותר מזה: עיריית רמת-גן מחבבת הרים... יש ברמת-יצחק הר גבוה, הגי ביה בסביבה כולה והוא עודנו קרח לגמרי. ההר המשתרע על פני שלושים דונם היה מחולק למגרשים הרבה, שהיו שייכים לאנשים פרטיים, והנה הזורזו בעיריית רמת-גן ובטרם התחיל מישורו מבעלי המגרשים להקים שם בית הומי-נו את בעלי המגרשים ועשו עמם עסק: החליפו מגרשיהם בהר במגרשים אחרים ובמקרים מסוימים שלמו כסף בעד המגרשים, וכך הפך ההר כולו לנחלת הכלל. ועכשיו הושלמו כבר התכניות לנטוע על ההר הזה מין גן קסמים עם מסלולים לעלות אליו ועם בריכת ענק ומקום שעשועים.

רכוש של רמת-גן

רכושה של רמת-גן הוא רב. "הומי-חיות" לגנים ולהקמת בנינים יפים, בהם מצטיינת העירייה החדשה, הביאה את מועצת רמת-גן למסקנה בעל-ביתית, שכדאי לבנות ולצור ערכים ציבוריים: כך רכשה המועצה בנינים משלה לבתי ספר וכך בנתה בכל פעם משהו חדש. אפילו בשטח הבריאות הקימו ברמת-גן מוסד מיוחד במינו הנקרא "מרכז (המשך בעמוד 15)

א. קריניצ, ראש העיר, נושא דברו. שר החוץ לשמאזו. צילום: פשטיצקי

אדריכלה של רמת-גן

מר אברהם קריניצי הוא אדריכלה של רמת-גן. סיסמת הגנים שהייתה שרשים בכל הארץ נובעת ממנו. ברמת-גן נוצרו שיטות שאינן כתובות בספר ושהן פרי הרגשה בריאה של אדם זה שאהב את רמת-גן מעל לכל. אין זה מקרה שהגנים ברמת-גן ניטעו על גבי גבעות נישאות: כי המקרה רצה שהיהודים שלנו לא יאהבו גבעות. כש-באו המתיישבים הראשונים לרמת-גן חיפשו אדמות מישור, כי הם רצו לש-

מי פילל ומי פילל שרמת-גן זו, שהמרחק בינה ובין העיר תל-אביב, בת 300 אלף נפש, הוא מרחק של דקות מספר בלבד, — רמת-גן, שאותה מכר רים רבים מבני תל-אביב רק מגני הנזי היפים, שהיו מאז ומתמיד בחינת כרטיס ביקור שלה לילדי תל-אביב חולי שעלת, שהיו רגילים ללכת שם ל"גן יהודה" עם אמותיהם כדי לבלות שעות מספר בחורשת עצי האורן, — שרמת-גן זו תהפך לעיר! ולא סתם עיר: אלא החמישית בגודלה בין ערי הארץ: אחרי תל-אביב, ירושלים, חיפה ופתח תקוה — עם 22 אלף תושבים, שבכל חודש נוספים אליהם כמעט אלף תושבים חדשים!

אכן, אפשר לומר שהעצים המרורים שרמת-גן נתברכה בהם מסתירים מעינינו של אדם הרבה דברים. לפנים, באותם ימי החולות הרומנטיים, נדמה היה שבית הקיבוץ של רמת-גן הוא קטן מאד: הלא רמת-גן המקורית מתחילה מקולנוע "רמה" ומסתיימת ליד אדמות ה"האקף" של בית העלמין העירייה הישן. הבריטים, שבאו בימים החמים ההם לערוך חיפושים אחרי הטירוריסטים המרובים שנשכחו ברמת-גן, השתמשו תמיד במפה המקורית של רמת-גן, ובשעה שהסילו עוצר עליה, היתה התנועה חפזית ברמת-גן הדורמית: ברמת-יצחק, בתל-יהודה, שכי גרין; נראה שאנשי המחצית ידעו היטב את המפות של הבריטים. שכן תמיד ידעו לספר, שבעוד שהחילים האנגלים עורכים חיפושים "מבית לבית" ברמת-גן, מסתובבים ה"חשופים" בריש גלי ברמת-יצחק ומחכים לגמר העוצר ברמת-גן.

בית קבול זה של רמת-גן גדל במהירות רבים משנת 1944 עם סיפוח השכונות שהוסיפו לה אלפי דונמים של קרקע עם תושבים מרובים; עם הקמת המדינה סופח אליה שטח חדש העובר את גבולות שכונת "המפדה האדומה" ונכשיו מדבר מר אברם קריניצי, ראש עיריית רמת-גן, על גבול אחר לגמרי: הוא דורש גבול "טבעי" לרמת-גן — משמע הכביש המוליך לירושלים. ענין זה הוא עתה מציאותי מאד עם שחרור הכפרים העיריים המפרידים בין רמת-גן ובין כביש זה, וגם ראש עיריית תל-אביב שציין בתגובה לרמת-גן את אפשרויות ההתפתחות של שתי הערים תל-אביב ורמת-גן, הצביע על גבול זה לערים אלו.

ימין ושמאל התאחדו

בסיו בשבט זה חגגה רמת-גן את דבר הכרזתה לעיר ובאותו יום הופגנה

גלוח מצוין בחצי הזמן!
"שימון"
סבון או משחת גלוח

סופות שלג וקור בכל רחבי הארץ

סופות השלג, אשר הציפו את מדינת ישראל ואשר באו בעקבות הגשמים והקור הבלתי רגיל של החורף הזה, גרמו להתפשטות רבה של ההצטננות והשפעת (גריפה). נגד ריבוי מחלות אלה הוכיח התכשיר השוויצרי "טוגל" המיוצר עתה בארץ את יעילותו והשפעתו המרובה. "טוגל" נודע בעולם כרפואה מנוסה במקרים של הצטננות, שפעת (גריפה), שגרון (ריבמאטיות) — האברים והפרקים, נשית (אישיאס) וכאבי ראש. "טוגל" ממיס את חומצת השתן וגורם להפרשת החומרים המזיקים אשר במחזור הדם. למעלה מ-7000 רופאים מאשרים את פעולתו המצוינת של "טוגל" כאמצעי מרפא ומשקט את הכאב. נסה נא מיד וקנה רק "טוגל" בכל בתי המרקחת. המחיר: 200 פרוטות.

לפני ימים מספר מלאו שנתיים ימים לתיאוסדו של הגדוד הנפלא השוכן בירכתי הצפון. גידוד שתחלתו בתקופת המחתרת של צבא הגנה לישראל, שנתן ממיסדו אנשיו במלחמה לשחרור הגליל והבשחה לשביו. במסיבה לרגל המאורע היתה השמחה במלוא עוזה, כשלפתע הופיע מכס פ. אדם במיטב שנותיו, גופו מלא משמנים, פניו מעור לים, שפם זעיר לו, וסיגר עב תקוע בין שיניו. רבים לא ידעו כלל מה לי הודי זה ולשמחתו של גידוד צבא, אך הוחזקו, שברובם כבר השתחררו מן השורות קרבותו אליהם, והושיבוהו בראש השולחן. אותם ותיקים וזכרים ודאי את ימיהם הראשונים בנהריה, ואת יחסו האבהי של הזקן אליהם. יהודי מוב זה זכור לי עדיין מן התקופה ה"סרוס-היסטורית", שעה שנהריה הייתה ענייני האנגלים כמקום היחיד שבו יכלו לנוח כמעט ממצוקתם. מסעדתו של מכס שכנה כבוד ברחוב הראשי של נהריה. היינו סועדים בה את אורי חותניו במשך שעות היום, ולעת ערב היה בית-הקפה הופך למסבאה באחא רית מלאה ריחות עשן ומשקה, ושר קקת מחיילים אנגלים ויצאניות. מכס הוא חבר "הגנה" יתיק, ובמלאכתו זו הוטלו עליו תפקידים בעלי ערך רב שון במעלה. בשעת שכרותם של החיילים היו "געלמים" לפתע כלי נשק. מלאכה זו נעשתה בעזרת אחת או שתיים מבין הנערות שהתעלסו באהבים, כביכול, עם צאצאיהם האנגלו-סאסיים. זכורני יום אחד שבו הועברו כמה רובים ותחמקלים לידי מפקדת החד. כשנודע הדבר פרץ המפקד הבריטי של המחנה הסמוך לבנין המועצה המ קומית פנימה, ואיים בפגורם אם הנשק לא יוחזר. כששמע על כך מכס, נודדו ורץ למטה החבל ופנה אל מפקד החבל בדברי כיבושין שחצין עברית וחצין גרמנית:

— הר קומנדנט! נשק און מחזיר רים... שהעולם יתהפך, אך את הנשק לא נחזיר!...

— עם יהודים כאלה אפשר להיאבק... למלל המפקד בקול רם... וה נשק לא הוחזר.

שעה שהתחילו פעולות האיבה, היה מסעדתו של מכס המקום הראשון בו היינו ניגונים לאחר הפעולה. והלה היה סובב אותנו כאב טוב ומטיב, בוחן ושואל לשלום כל אחד מאתנו, ולעיתים היינו רבים אתו קשות כדי שיאית לקבל מידינו את התשלום בשביל הא רוחות והמשקה.

יום אחד ישבנו יחדיו ושוחחנו, שעה שסעדינו אצלו ארוחת הצהרים. לפתע נשמע אות אועקה. באותה תקופה היו מסוסים מצויים מבקרים אותנו מדי יום בימו. נזחנו את השולחן ונחפזנו החו צה לתעלה. הזקן נבהל תחילה, ורביץ על כריסו בתחתית התעלה. המטוסים חגו באוויר מעלינו, הסילו שתי פצצות, ירו במכוונות יריה, השתעשעו באוויר כחפצים. מרחוק נשמע הד יריות המקלע היחיד שפתח באש לעבר המטוס. לפתע הודקף מכס, תקע מבט זועם במטוס האויבי, פנה אלי ואמר:

— דונרטר!!! אנחנו נשכב כאן, ונשפיל את עצמנו לפני הטינופות האלה?!

כזה הוא מכס, ה"קפה" הפשוט וה טוב מנהריה. מי יתן וירבו כמותו במדינתנו הצעירה.

ג. — אני מסרב לצאת! אמר גדעון למפקד הגדוד למחרת בצהרים. — אני המפקד! זוהי הסרת סקודה! נחרתה המגיד.

— ובכן אני אסר סקודה! ואחיה מוכן לשאת בתוצאות.

גוריון הביט בגדעון בתמהון. לוחמי ליל אמש נתקלו בחומת צרורות של מכונה. מחציתם נפלו. עשרים סצועים ננטשו בדרך, ובדאי הומתו. בודדים חזרו בנסיגת יחידים. וגדעון, המ. פ. הותקן, שעבר-קרבות מפואר קשור בשמו, מסרב לצאת לנקום.

— בקרבות, עקשנות עולה בדמים! עקשנות מפקד הגדוד עלתה לנו במאה קרבות תוך ארבעה ימים. חיי לך שותף! אך את אנשי לא אשלח! — צעק גדעון בהיסטריה.

— בצבאות אחרים היית גידון מיד למות בפני פיקודיך! — סינן המגיד מבין שיניו.

— מוטב זאת מלדון את פיקודי שלי למות!

חילופי הדברים לא הועילו. גדעון לא יצא אותו לילה, ובראש הפלוגה נתייצב משוון.

גם באותו לילה לא נכבש תל אל חמאמה. מפלוגתו של גדעון חזרו רק מחצית האנשים. השאר — מוטלים במעלה ההר נקובי כדורים.

ההתקפה הששית נכשלה.

מאת זאב כחז

כי תעמוד בפני הראי, תסתכל בקמטים אשר חרשו בפניך השנים והתלאות ותראה השערות אשר הכסיפו את רקותיך בטרם זמן, אל תוריד ראשך ביגון, אל תפליג במבטך למרחקי הים הסוער, הוועף... ובהכביד עליך לבן אל תלחש: הנה הסתיו! —

— כי תעמוד בפני הראי, ותרגיש את... הקרח העולה בלבך, את הלהט ההולך ופג, את האשליה הספוטת הגוססות לרגליך, ותסתכל בפניך הצעירים, ותקשיב לצליל צחוק הרועם... אז בכה! —

אולי דמעותיך תבקענה את הקור הנוקף, ותחזירנה לך חסד יעוריך כי הסתיו הוא אשר פלש ללבך. סתיו הגשמה.

בבקשנו את האושר, אנו בורחים על פי רוב מערי המקלט ומבתי אכסניה המציעים לנו מוטות חמות ושקטות, והולכים בלילות סערה והפקר, נמשכים כמו על ידי האבן השואבת אל אלה אשר טומנים לנו את... האבדון.

*

יש ובסערת הים הגרוע, תוך המולת אבדון הזדונית, יפגשו שני גלים הבאים משני קצות רחוקים — כי רק הסער ידע להפגישם — רגע קט הם ממשיכים דרכם שלובי יד ונשמה, אך מיד עם וריחת השמש ומנוחת הים, נפרדים השנים איש מאחיו לעולם.

*

אם הצעד הראשון אינו נכון, מוסיפים צלוע אחר כך כל החיים.

ד.

חלפה שנה. הרופא הגדודי מילא שאלון ארוך ומפורט. הוא שולח קולה עצבים לבית חולים סגור. בפניתו החדר יושב גדעון, עלי הזיית על כתפיו ופניו חודרות, עיניו נוצצות באור מוזר, וידיו תולשות מבלי משים את כפתורי המת כת אל אפודתו.

בחוף נעצרה מכונית. שוטר צבאי נכנס, הצדיע וניגש אל גדעון. הוא קם, הציץ בו בעיני עקב מת ופלט בקול מחורחר לא לו:

— אני לא משוער! אני מת! נה רגתי בהתקפה הששית! העוברים וה שבים במחנה ראו מחזה מוזר. גדעון המ. פ. המשווע, כפי שכינוהו תניניו משרידי פלוגתו, עולה למכונית שחורה וצעקותיו מהדהדות מתוכה:

— "אני מת עלי אדמות! קברי בתל אל חמאמה! בטעות אני חי!..." וצחוקו השגעוני נבלע ברעש המכונית.

הובאו לקבורה, עשה עצמו כלא שומע קיטרוג זה, וגוריון היה עסוק מדי בהרהורי. מחדר האלחוט בקעה הלח-שה החדגונית המלאה צליל-תקתוק של מכשירי האלחוט.

אותו רגע הבקיע את הדממה צורר ארוך מן המקלע, והד עמום של זמזום הכדורים בואדי העמוק נתלחה אליו. פניו של שמשון הופנו מהחלון ונ נעצו בפני גוריון. גדעון עמד לרגע קט ואחר הרים ראשו באיטיות דרמטית ולחש:

— העסק מתחיל. מכאן — שליט הגורל.

טרטורי המקלע נשמעו בקצב מהיר, בה אחרי זה, ומיד לאחריהם הדהדו הדי התפוצצויות.

— המסייעת! — לחש גוריון.

האלחוטאית נכנסה לחדר ומסרה צורר ניירות כתובים. גוריון קרא את המברקים האחרונים.

— כתת החוד כאן! — אמר והצ ביע על נקודה במפה.

שמשון הציץ בנקודה וחייך: שלוש מאות מטרים לפני נקודת ההסתערות. רחוק מדי. נכשלת גם אתה! ובדבריו נימת שמחה לאיד חברו המפקד.

טרטור ארוך של מכונית יריה. זמזום

א. את הסביבה החריד צלצול עמוק של פעמון. בין הרים את ראשו והציץ במגדל הגח-לינק המגננס.

— אחת! — לחש — ועדיין איננו יוצאים.

מגדל שכב מאחורי המקלע, ראשו שמוט על ארגו התחמושת ועיניו עצור מות.

— שוב ישן! — הרהר דן — כיצד יכול אדם לישון בשעה כזאת. המקלע היה מכוון לרכס ממול. דן הציץ בכוחות המקלע. האתנח ומרכו הלהב היו מול אחד הצריחים שהו דקר באוסק. נשמעו נשימותיו השקטות של מגדל המגננס.

— מה השעה? — מלמל מגדל בפקחו את עיניו.

— אחת! — ענה דן. — לאן יוצאים הלילה?

— אינך יודע? — נענה מגדל בחטף. — אל הטיב. — גם אני אינני יודע! אך למעשה ידעו שניהם, ידעה כל הפלוגה. תל אל חמאמה טרם נכבש. במוצאי הספוגה יצאה לשם פלוגה א. מחצית האנשים חזרו עם שחר. המחצית השניה נתחלקה בין אולמות הגני תוחים וחזרי הממים. — "אמבוס!" לחשו ניצולי הפלוגה. למחרת יצא שמ שון והמרוקנים שלו. קשה להבין מסי פוריהם מה בדיוק קרה. אבל הסבב הית רציני. כשפלוגה ד' כבשה את התל הותקפה התקפת-נגד מיידית וגורשה בכוח פנים.

תל אל חמאמה נשאר ביד האויב. כשנתקבלה פקודת המבצע ידעה כל הפלוגה: תל אל חמאמה. וידעו הכל שיצאה זו פירושה "היתר יציאה" לעולם הבא. ולכן מוטב לא לדעת דבר, להיות מכונות! ללכת כל עוד מוליכות הרגלים, והרי הכדורים פוגעים בכוחות משלהם.

— אינני יודע לאן נצא! — חזר דן ולחש.

אותו רגע נשמעה השריקה. הפלוגה נסתדרה. שורה ארוכה, מאות רגלים ועינים, מאות קני רובים, סטנים ומקלעים ותו לא. לא בני אדם! נשק, רגלים ועינים, רק אלה יוצאים לקרב. האלחוטאית חילקה את השו קולד. חצי חפיסה לאיש, ומאה סיות החלו למצוץ את המתוק-החום.

— שריקה שניה! — לחש דן. כתת החוד החלה צועדת. אנשיה נעלמו בחפירה העמוקה. אחריה נעל מה כל המחלקה, ולבסוף עזבה יחידה הרובה את המטה.

ממרחק נשמע רחש קל של מפל אבנים. הפלוגה היתה במורד.

ב.

שלושה ישוב ליד שולחנו של המגיד במטה. שמשון, מפקד פלוגת המרוקנים, הציץ בחלון והקשיב. פניו היו מתחמים, וידיו מוללו בעצבנות את פאות המפה הטופוגרפית הפרושה על השולחן. גוריון, מפקד הפלוגה שיצאה, היה שקוע בערמת המברקים הראשונים שהובאו לשולחנו מחדר האלחוט. עיניו חזרו וקראו את המברקים הקצרים בש עה שגדעון, המ. פ. המסימיטט, פסק לפרוץ ולרכוס את כפתורי מעיל הטי ייסים הצמרי שעטף את מחצית גופו ופנה אליו:

— שלושים הרוגים בשלושה ימים! והתל הארוך לא נכבש! האם זה כדאי? איזה שגעון?

איש לא הקשיב לדבריו של גדעון. שמשון, ששבעה עשר מאנשי פלוגתו

לנפיקות ולכבס לזרק עם נס

מסוס אינארי

ד"ר אלי קרלין

— אני אמו של ד"ר קרלין — אמרה האשה הגבוהה והרוח שירדה במדרגות המלון ופתחה אליה. הוא ירד מיד, אולי אוכל למסור לך בינתיים כמה פרטים.

הצלומים: מ. פוירשטיין

נתפתחה שיחה ערה בה שמעתי תולדות עלייתו של צעיר, יליד חיפה, שעשה דרך ארוכה מעניינת בארצות הברית. הוגה הרוחות צעיר הוא לימים; עשרים ושלוש שנים מאלו לו כסר הכל, והנה הזמן לא רק להרצות באוניברסיטה העברית בירושלים, אלא גם לערוך בה סמינריון קבוע. איך לך דבר יפה מזה — אמרתי בלבי — צעיר הוזה לקטוף פירות שנתבשלו זה עתה. צעיר המאריך את דרכו בחיים על ידי איך בובו עמל על פריצת שיערים נעולים וחומות אטומות. אין דבר יפה מזה: צעיר הוזה להכרה, הרי זו אחת התופעות הנדירות בעולם ועל אחת כמה וכמה בשטח הפילוסופיה, הורש הכנה ממושכת ועיכור יסודי של תורות שונות. כיצד מספיק אדם צעיר לכבוש לו מקום בתורת פילוסוף בגיל עשרים ושלוש? היכן רכש את השכלתו? האם מרוה ברצון את צמאיו.

— הוא למד באנגליה במשך שלוש שנים בבית הספר בהארט. משם עבר לארצות הברית ורכש לו באוניברסיטת ניו יורק תואר "מאסטר" בספרות אנגלית ובתואר "ד"ר לפילוסופיה" הוכתר באוניברסיטת יאל.

מדוע בא לארץ ישראל?

— הוא בא בעצם כדי להיות עמי, אך משגודע דבר בקורו, נתבקש לערוך כמה הרצאות, תחילה במועדון הפילוסופים ואחר כך באוניברסיטה עצמה, גיימס מקדונלד, שגריר אמריקה בישראל, שהוא בחייו האקדמיים פרופסור לפילוסופיה, עלה במיוחד ירו שלמה כדי לשבת על ספסלי התלמידים. הפרופסור הישיש התעניין במיוחד, מה יש לומר לפרופסור הצעיר על חייסו, החוקר שחולל מהפכה בפילוסופיה האמריקנית. הוא יערוך ארבע הרצאות בתל אביב, באולם המוזיאון מטעם אגודת "ישראל-אמריקה", המט פתח קשרי ידידות בין שתי המדינות. אגב, ד"ר קרלין הוא נכדו של יחיאל מיכל פינס, מראשוני חובבי ציון, שהיה עמיתו התוחך של השוב הישן. הוא גם קרובו של פרופסור דוד ילין המנוח מכיוון שאישה, אשת הפרופסור, הייתה בתו של יחיאל מיכל פינס, ובתו השניה, הצעירה נחמה, נישאה לנח קרלין סקי. קרלינסקי, מראשי בית החורשת למלש "משמוך", התעניין מאד ומתמיד בצעיר ועזר לו בכל.

— הנה בני — ניתקה האשה את חוט השיחה. ניגש אלינו צעיר רענן, גבה קומה ובעל כתפים הוומה לפי מראהו החיצוני לאגורפן. ולא להוגה דעות. הוא מספר לי שאינו עוסק בפילוסופיה בלבד, אלא גם בכתיבת מחזות.

— כיצד הגעת לירד בן?

— בדרך מקרה. פאל מוני, בקשני לכתוב בשבילו מחזה. לא אינני יכול לגלות לפי שעה כל פרט על

ענין זה מכיוון שהוא נמצא בדיון. קרוב לודאי שהמחזה אף יוקרס ומכאן הסודיות הגמורה העוטפת את הדבר. כתבתי גם כמה מחזות אחרים. נו פאת אף תהי, השם לקוח מ"רומיו ויוליה" לשקספיר וגם הנושא. זו היא טרגדיה משפחתית שדנה ביחסי אב ובת. כתבתי עוד כמה מחזות, אחד מהם הועלה על במה אקספרימנטלית בניו יורק. את הדגש שמת בחיי עד מה על ההשכלה האקדמית ולא על כתיבת מחזות. אחר למחי באנגליה עברתי לקנדה ובאוניברסיטת מקגיל שבמונטריאל הסמכתי למדעי הרוח ב"מגנה קום לודה", באוניברסיטת יאל זכיתי לפרס זיליס, הניתן לתלמיד המוכשר ביותר, אחרי כן זכיתי בפרס יעקב קופר שניתן למצטיין בפילוסופיה היוונית. מתקרי שהודות לו הוענק לי התואר דוקטור, ואשר דן בהנחות הקודמות של החירות, קיבל 27 נקודות, המספר האפשרי הגדול ביותר. זו היתה דעת כל שלושת הבוחנים. בגיל תשע עשרה התחלתי להרצות באוניברסיטאות אמריקניות שונות.

— בגיל זה מתחילים אחרים ללמוד.

— בחרתי בכתיבה למקצוע וחושב אני להשתקע בקרוב בישראל, שהנני רואה בה מרכז רוחני לכל יהודי העולם, אכן גם לאלה שלא יחיו כאן. אגב, לדעתי נשקפת סכנה למדינה אם יראוה כמדינה צעירה בלבד, תפיסה מקובלת מאד בקרב הנוער בארץ. זה יהיה צעד נחפו ובלתי נכון אם נראה במדינה את החדש בלבד; המסגרת והתוכן חייבים להיות עתיקי יומין, ירושתו המפוארת של עמנו, שעלינו להוקירה עתה למעלה מכל. השקפה זו על "מדינה צעירה" עלולה להוות מקור לטרגדיה, אם יתחשו אליה ברצינות. תרבותה של מדינת ישראל אינה חדשה — הקנקן הוא חדש, היין יישן. יש צורך לגייס את כל הכוחות התרבותיים של העם היהודי באשר הם שם כיום, כדי לבנות את המדינה לפי כללי מסורתנו הנפלאה, עתיקת היום. הנני לומד עברית בקצב מזורז, כדי לעשות לפי מטבם יכולתי בנידון זה.

אלי מ'חמד

באתר מלילות ששי פתחתי את הרדיו, שמעתי את הקריין מודיע:

"מעלה ועד שעה שמונה נשדר לכם שירים עבריים מושרים על ידי אלי מ'חמד". נשמע קול מיוחד במינו, קול נדיר אהוב עלי מאד, קונטראלטו, קול

ערב להפליא, חושני, חזק וגמיש. השידור נסתיים, הערב חלף, אך הקול הוסיף להדהד באוזני מי שר ככה את "אל תירא עבדי יעקב" ואת "אליהו הנביא"? לא עבר זמן רב ובדרך מקרה הכרתי את בעלת הקול. כשהסבב מבזבז את סגולותי, עושה היא זאת ביד רחבה. מצאתי שהומריה היא צעירה נאה, אך ההפתעה האמיתית באה אחרי כן: היא גם ציירת חשובה מאד. חשובה עד כדי כך שידירי וידיד רבים מתושבי הארץ, אותו אנגלי קרי שפרש בזמנו משירות הממשלה הבריטית לאות מתאה על יחסה אלינו, הרבס הובארה, הפייסן העדין והמלומד רב-הידיעות, עומד לפרסם עליה ספר שלם שיופיע בהוצאת ריטה סרל בלונדון, בתורת הקדמה למבחר ציוריה. הספר יכיל רפרודוקציות רבות ודפים שלמים בצבעים.

אלי גללה לפני בשיחה את פרשה חייה הקצרים והסוערים.

אמה, הגברת חיה ברגר, ילידת הארץ, הצטרפה לבעלה בסאריס. שם נולדה אלי בשנת 1927, שם למדה בבתי ספר עד פלישת הנאצים לצרפת. הנאצים עשו בערמה והשתדלו לנתק את זרעי הברירה, לכן העמידו זמן קצר אחר פלישתם משמר על החוף. כמה יהודים עשו מאמץ נואש כדי להמלט מידי הגרמנים. הם שכרו בהון תועפות סירה קטנה, התחמסו כדייגים והתחילו לחתור במימי תעלת לאימאנו, ממש תחת אפם של הגרמנים. הסירה הקטנה טולטלה בים סוער במשך חמש עשרה שעות, המנוע נתקלקל המים הסתננו לסירה וברגעים האחרונים ממש התקרבו לחוף האי גרנסי. כמה מטוסים שחגו בשמי המקום הנמיכו טוס וקראו בכיוון הסירה הקטנה, אך הנוסעים האומללים היו רצוצים מדי ולא הבינו את פשר הקריאות מן המטוס. גם האנשים שעמדו על החוף קראו לקראתם, נפנפו בידיהם. רק אחרי כן הבינו הפליטים שסכנה איומה נשקפה לחייהם: הם נסעו בשדה מוקשים ורק בדרך נס ניצלו. זאת רצה להודיע להם המטוס, זאת רצו למסור להם האנשים על החוף. אותו יריג שנהג בסירה, שגילה אומץ לב בלתי רגיל בכל שעות הנסיעה הקשה, התעלף בשמעו על ענין המקושים. הפליטים לנו בבית מלון בסוהמפטון והמ שיכו בדרכם ללונדון. למחרת קראו בעתון שהמלון בו בילו את ליל אמש הופצץ קשה על ידי הגרמנים ונהרס עד היסוד. משפחת אלי, שניצלה פעמיים ממות בטוח, קבעה את מושבה באחד מפרברי לונדון, שקנה לו שם בעולם הטניס ויימבלדון. הנערה המתבגרת, הערה והמפותחת מאד משתלמת בשלושה שטחים בעת ובעונה אחת: ציור, מוזיקה ומשחק. לפני הצהריים — קודש למכחול ולעפרון ולעט השרטוט, אחר הצהריים — קודש לפסנתר ולתיאטרון. הימים ימי הביילץ, החיים נמשכים בתחנות הרכבת התחתית. אך רצונה העז של הנערה המוכשרת והיפה מתגבר על כל הקשיים: היא עוברת את כל הכוונות ומתקבלת ל"בית הספר המלכותי לאמנות" בלונדון. הלמודים האקדמיים משעממים אותה, כשרונה פורץ קרימה, היא פותחת לה סטודיו ובגיל תשע עשרה עורכת את התערוכה הראשונה שלה שנפתחה על ידי הליידי סטראבולגי במועדון האנגליה"א" בקיץ 1946. הוצגו 22 שרטוטים וציורי שמן. הבקורת מקדמת את פני האמנית הצעירה בלבביות רבה, היא משבחת את סגנונה האימפרסיוניסטי, את יכולתה בשטחי הקומפוזיציה, את רגישותה לגבי הצורה והצבע. שתי סגולות האופייניות ביותר לגבי כל צייר-אמנת. היא מושפעת מאל גריקו אך אינה מחקה אותו. בת התשע עשרה מגלה ידיעות יסודיות באנאטומיה, התערוכות באות בזו אחר זו, הן עצמיות — מיצירותיה בלבד — הן בשותפות עם אמנים ראשונים במעלה. הפרופסור נורמן בנטוויץ' פותח תערוכה שלה באכסניה מכובדת מאד "פוליס ארט גאלרי". מעניין שאפילו שבשעה שהיא משתתפת בתערוכה עם עשרות אמנים ידועי שם, כגון טופר לסקי, מאנה כץ, ריבק ועוד, אין המבקרים שוכחים לצייין אחת או שתיים מן התמונות שהיא מציגה. אף הבמה היהודית מגלה ענין בכשרון הצעיר והעולה. היא הכינה את התפאורה ל"מלך למפדוזה" של י. ש. ארנדון ב"ניו אידיש תיאטר", שהוצג גם בארץ על ידי "המטאטא". היא יודעת ששרשיה נעור צים בא"י ומנצלת כל הודמנות לעשות לה תעמולה. תחנת השידור הבריטית הזמינה אותה לדושיה על נושאים אמנותיים שונים הקשורים בא"י; כן הוזמנה לשיר מי שידוע את הבייביסי. יכול לספר, שזהו מבצר שלא על נקלה אפשר לחזור לתוכו. אלי עושה זאת בנקל. כך מתחילה קריירה מזהירה שניה של הומריה אלי מ'חמד. היא מופיעה ב"הום סרביס" ב"גייט סרביס" ובשדורים אל מעבר הים. היא שרה בעברית, אך התכונת מצינת שאלה הם שירים "צועניים", אפשר לשדר עברית, אך אסור להזכיר את הדבר. לא עובר זמן רב ואנשי הסלבוניה מגלים שהומריה מתאמה במיוחד למטרותיהם. כך מופיעים גם פניה על הבד.

אלי חזרה עתה הביתה, אל מולדתה שלא ראתה אותה מעולם. ילידת פאריס, חניכת לונדון תהיה תושבת תל אביב. חברת ההקלטה הישראלית כבר הזמינה אותה להכנות כמה תקליטים "בואה דודי", שיר חדש של מרק לברי, "אני מאמין" הנצחי ושירים אחרים נשמע מפה. אין ספק שהיא תתרומם תרומה חשובה לחינוך האמנו-תיים בארץ.

מוצר חדש של "שמן"

ביח"ר "שמן" הוציא בימים אלה מוצר חדש — שמן תינוק. כל אם הדואגת לשלום פעוטיה תקבל מוצר זה מתוך שמחה ורצון.

שמן מובחר זה מכיל לנולין המרגיע ומשקשם את עורו הרגיש של התינוק. לשמוש לאחר האמבטיה ולפני החלפת החיתולים.

המדינה הזאת

— שמענו שאל עדות המערב יש מחתרת אחרת בענייני גישואין — הבינאמיה...

הערכה הנוצרי אמין ג'ארג'ורה מנצרת תמך בחוק והציע להסיל מס רחוקים שיוטל על גברים בלתי-נשואים מגיל 30 ומעלה, כדי לתמוך מהכנסות אלה במשפחות מרובות-ילדים ובילדים שנולדו לא בדרך הנשואין.

אולם י. רוקח התנגד לכל קנס כספי והציע להסיל על עברייני גיל הנ' שואין עונש מאסר:

— מה זה קנס? מעין דוגמיה נוס' פת! החתנים ידעו מראש, כי להוצאות החתונה יש להוסיף עוד כמה מאות ל"י... לשם מה "דמי מפתח" אלה?

התימניות אברהם טביב, התי **אינן יודעות** מני ממפא"י, יצא נגד **"חכמות"** חברי סיעתו, וביחוד נגד חברת סיעתו הגב' עדה מיימון, יוזמת החוק, "רוצים שהנשים לא תלדנה בגיל צעיר כדי שתשמרנה על יפיין" — הוא טוען. לפי גירסת אנשי עדות המערב — "אין אשה אלא ליופי" ולפי גירסת בנות עדות המזרח — "אין אשה אלא לבנים".

אני מברך את בטנה של אותה אשה צעירה, בת 25 שהיא אם ל-10 ילדים, כן ירבו. כי הרי אנו זקוקים לצבא משלנו, תוצרת ארצנו...

אשה בת 12 כבר הגיעה לבגרות — הוא טוען — ואם תיעצר חקירה, יתברר שנישואין יגל זה אינם מוזיקים. משום כך בנות תימן הן רוות יותר ואינן כאותן "פרות הבשן" בריאות, שלמות ושמן המסתפקות בילד אחד או שנים כדי לשמור על יפיין. בנות תימן ובנות המזרח אינן יודעות "חכמות" לשם אי' ילודה. אם לשמור על היופי, מדוע אין מציעים היתר נשואין רק בגיל 40?

אין — העם רעב ללחם **בולבוסין** — הוד מלכותו... **אכלו כרוב...** — יאכל העם עוגות — ענתה המלכה... דרשיח זה נתחלף בכנסת ע"י שר האספקה והקיצוב... **אין תפוחי-אדמה** — טענו רבים אל השר... **יש כרוב** — ענה השר — אני מציע לכם לאכול הרבה כרוב...

הדר"ר - להובלת הדרינו אל מעבר לימים

"הדר" נבנתה ב-1945. השכוע עגנה בפעם הראשונה בממל חיפה.

צילום: מילשמוק

בהצעת החוק, הביא אף הוא נימוק, ביוגראפיה:

— אני חצי תימני, כיוון שגדלתי וחונכתי בקרבת כרם התימנים בת"א.

עובדות של גב' ב. אידלסון: ילדה תימניה, בת 14, העובדת במשק בית, היתה לאם. — היכן השארת את התינוק, — היא נשאלה.

— השארתי אותו אצל אמא שלי, גם לה יש תינוק והיא מיניקה את שני התינוקות גם יחד.

גב' רוזאל-נאור: ילד תימני נשפיר בהכנת-שיעוריו הצטדק באור פן כזה בפני המורה: — נשי אבי רבו ביניהן, היה רעש ולא יכולתי להקין את השיעורים.

ד"ר ג. גיר: זקן בן 60 משעריים שליד רחובות, שגירש שלש נשים, מא' חר שלא ילדו לו בנצח, ניסה מז' לו ברביעית ע"י שני שא ילדה בת 12, שאולי תלד לו בנצח.

ועובדות הפוכות... ד"ר י. באדר: כתוב צאה מנישואי בוסר עלול הבעל, לפי הצעת החוק, להיאסר ל-3 שנים, ואשתו תש' אר אלמנת-קש ל-3 שנים, האין זו הצ' עה טראגית ומליאת הומור?

ד"ר י. בורג: לפי הצעתך, גב' מיימון, לא תוכל בתכשרה בישראל להנשא לפני היותה בת 20. עד גיל 18 אסורים יהיו עליה הנישואין. במ' לאות 18 היא צריכה, לפי חוק שיעור תי הבטחון, להתגייס לשנתים לצבא (עם הכשרה חקלאית). הרי לא נשארת לה דרך אחרת להתחתן בדרך אל מחנה הקלס לטירונים. בדרך מביתה אל הקלס היא תסור לרגע למשרד הרבנות להתי' חתן...

קנמ, תוספת חברי כנסת הוהירו מס' **נדוניה או** ני "חתונות במחתרת" "רמי" אם יוגבל גיל הנשואין **מפתח"ץ** של האשה, הרב מ. נורוק התריע נגד סכנת "גידול ממורים" אם החוק יתק' בל. חבר הכנסת א. הכרמלי, הספרדי היחיד שתמך בחוק, התפלמס בתימני של סיעתו (א. טביב ממפא"י) שהתנ' גד לחוק, מצא לנחוק ל"דקור" קצת באשכנזים (הדתיים), שהם העלו את נימוק ה"מחתרת":

הכנסת

מאת ש. יוסף

— מעניינת לא רק הביוגראפיה של חבר הכנסת וילנר, אלא גם הגיאוגר' פיה שלו. הא בהא תליא. במסדרונות העיר על ויכוח זה איש השומר-הצעיר: — להבנת הויכוח, יש צורך בניתוח ססיכואנאליטי.

וביוגראפיה בויכוח על גיל הנישואין **אחרת** אין לאשה, שוב העלי חברי-כנסת רביה, בע"י קר, אלה שלא היו נלהבים להגבלת גיל הנישואין פרסום ביוגראפיה שו' נים.

— אני צאצא של אשה שהתחתנה בגיל 13, ילדה 9 בנים; מתה בגיל 103; בנה הראשון מת בגיל 95 וגם היתר אינם כה "חלושים" — רמו על עצמו חבר הכנסת א. אלי שר, מס' עת הספרדים.

הרב שאג מה"דתיים" הזכיר, כי הסבתא אלישור אינה יוצאת מהכלל "גם הסבתא ריבלין, אלמנתו של ר' יוסף ריבלין, בונה ירושלים החדשה, נישאה בגיל צעיר מאד, עברה את גיל מאת השנה, לחיים ארוכים, ויש לה יותר ממאה נכדים, נינים ובני-נינים". וי. רוקח, ראש עיריית ת"א, שתמך

ויכוח על ביוגראפיה זה התחיל בביאוג' רפיה. מ. וילנר **וביוגראפיה** ממק"י דיבר על "שלי" לת זכות האדם במישי' ב"העובדים". קם רעש, כרגיל. י. חזן ממפ"ם, המתיק את הגלולה והציע לב' דוק אם ינתן לקומוניסטים בקום התי' יישבות אחר, שאם לא כן הרי פגיעה כאן בכויותיו של האדם ב מולדת... את השאלה הגיאוגרפית הכניס י. קוסובי ממפא"י:

— באינו מולדת, הראשונה או הש' ניה? בזמן נאומו של שר-המשטרה באור תה פרשה, הפליג לשטח הגיאוגרפיה מ. וילנר, ע"י קריאות ביניים:

— אנו נזכה לכך בכל ארץ ובי' כל מקום... ו. אהרונוביץ (מפא"י): באר' צות אלה מחליפים לאיש בעד דיבור חפשי לא רק את המקום אלא גם את העולם...

בינתיים עבר שר המשטרה לשטח הביוגראפיה... "משחו מהביוגראפיה של מ. וילנר"...

היו"ר התערב: יתכן, כי הביוגרא' פיה של חבר הכנסת וילנר מעניינת מאד, אולם היא אינה נוגעת לכאן... ו. אהרונוביץ (מפא"י) ניסה לסכם קטע זה בויכוח:

הגב נפרד מיגאל אלון

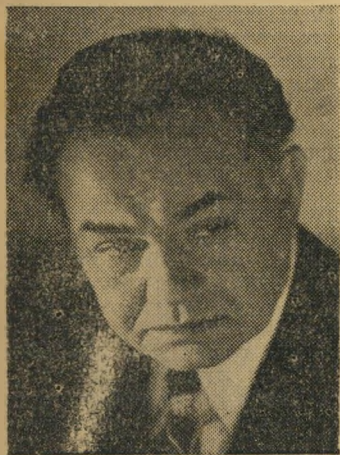
לאולוף יגאל אלון נערכה מסיבת-פרדה ע"י יושבי הנגב וחיליו לשעבר. נשיא המדינה שחזר לו ע"י שליחו תשורה: — את ספרו "מסה ומעש" עם ההקדשה: "לאולוף יגאל אלון, כובש הנגב, מאת חיים וייצמן". מיכאל הנגבי, מושזה הצבאי של באר שבע מסר ליגאל חרב עשויה כסף וזהב, "חרב המדבר".

הצילום: ב.רותנברג

אדוארד ג'. רובינסון יבקר בישראל

מאז קמה מדינת ישראל נהפכה למי עין "אבן שואבת" המושכת אליה אישים רמי מעלה, מדינאים ועיתונאים, אמנים ועסקני ציבור מכל קצווי תבל. ואין פלא בדבר: כל שנתברך בדמיון ובי לבו מהבהב ניצוץ קודש, נכסף לחיות במו עיניו את הנס שאירע לאחר אלי- פיים שנה. ומפלאת עוד יותר תגובתם של בנים ישראלים שרעו מזה שנים רבות בשדות זרים — הללו כאילו נפ- קחו עיניהם ולבם תחל פועם בחוקה לעבר המזרח, למולדת העם.

אחד מאלה העומדים לעלות לארץ — כבן נידח החורג לביתו — הוא האמן העולמי אדוארד ג'. רובינסון. אפתעה נעימה היתה זו לרבבות באר-

צנו לשמוע, כי יהודי בעל שם עולמי זה נענה להזמנת אגודת העתונאים לבוא ל"באל העתונאים", שהכנסתו מוקדשת לבית "סוקולוב", ואשר ייערך באלה הימים בתל-אביב. מר רובינסון יעשה בארץ כמה ימים כדי לראות הכל ממי קור ראשון.

מסתבר שרובינסון אינו אלא שם הולכידי. שמו האמיתי של האמן הי- הודי הוא גולדנברג. זה היה שמו כשי נולד בגרמניה. את חינוכו קיבל רובינ- סון באמריקה שאליה היגרו הוריו כיחרוים רבים אחרים. הוא סיים את האוניברסיטה בקולומביה ועוד בנעוריו הצליחו עצמו באמנות הדרמה. הצלחתו על הבמה היתה יוצאת מן הכלל, אך מיום שעבר לעולם המסך יצאו לו מר- ניטין בכל העולם.

מי אינו זוכר את הסרטים הנפלאים שבהם השתתף: "חיי של ד"ר אר- לין", "סיפורי מנהאטן", "האשה בח- לון", "דיעה מרוטרס", ו"זאב הים". כמה הבעה יש בפניו, איוו חוגה אנו- שית קורנת מברק עיניו! שלא כשח- קנים רבים בהולכיבוד — לא בזכות תור- אר פניו ומשחקו הקליל התחבב על קהל מיליונים, אלא דוקא בזכות עמ- קות משחקי הגותו בתפקידו והצלחתו המופלאה לעצב דמויות.

אישיות מושכת יותר ל"באל הע- תונאים" לא יכלה אגודת העתונאים להזמין. מי לא ישתוקק לראות את האמן במו עיניו ולשמוע את דבריו.

מזה חדשים רבים שרובינסון מתכוון לבקר בישראל. ציוני בעל הכרה עמוקה הוא. עניני ישראל קרובים ללבו ובי ארצות-הברית הוא נמנה על העסקנים הפעילים במגבית המאוחדת. לשון אי- דיש שגורה בסיו, ותקוותו היא שבר- בות הימים יתמצא גם בלשון הני- ביאים...

י. ג.

והם קצפו וירדו לרחוב לקיים מצוות "מלחמה" בכדורי שלג ולא נחה דעתם אלא אחר שהקימו גולם לבן בחצר, וישארו לזכרון הרבה תצלומים שנעשו בחוץ ביום השלג. בקיצור: שמחה וששון.

הצד השני אבל הללו שהשמחה שר... השלג במעונם בבוא השלג והקור — יכולים לש- מוח, מפני שיש להם מעון... לא כזה הוא מצב-רוחם של רבבות העולים השוכנים במחנות, רבבות המתיישבים בקיבוצים צעירים, בישובי משלט, וב- כפרי עבודה, השוכנים באהלים, בצרי- פים וצריפונים, בליפטם וביקתות חי- מר. מאות אלפים נפש — בתוכם זק- נים, נשים וטף, הרועדים מקור בחורף זה במדינת ישראל, שסבלו קודם מה- גשם והשטפונות ובוודאי לא שמחו ולא התפעלו בהציף אותם כל הקור וב- רדת עליהם השלג. הללו שחברות השיר- כון לא הספיקו להקים למענם קורת-גג והפקידים נחמו אותם לאמור: "החור- רף בארצנו הריהו דבר של מה-בכה, לא כמו אצלכם באירופה" — עתה הם רואים, כי גם בנידון זה "רימו אותם" — או שמא משמים נלחמים בהם?... שמא לא נתמלאה עדיין סאת סבלם?

המס המתקם הכלל והפרט — הכלל עדיף, גורסים קברניטי הממשלה שלנו. והכלל — משמע המדינה. לפי עיקרון זה קב- עו אצלנו את המדיניות הכלכלית של העדפת מפעלים משקים של הכלל על פני היומה הפרטית. ועל-פי עיקרון זה נקבעים גם המסים, שלפיהם נוטלת המדינה את חלק הארי של הרווחים מן הסוחר ומבעל התעשייה הפרטי.

אבל שיטה זו "התנקמה בנוצריה. מאז הוטל עול כזה של מסים על המס- חר והתעשייה, חדלו בעלי עסקים לגלות פעילות כמיתת יכולתם ומסתפקים במר- עט, כלומר מסתפקים ברווחים צנועים שנשארים ברובם בידיהם (לפי חוק מס ההכנסה) ונמנעים מהרחבת העסקים וה- ייצור, מפני שאינם מעוניינים ברווחים ש"ירדו לטמיון" לפי המושג המקורי של מלה זו, דהיינו ילכו ישר לקופת המדינה.

הנוק הכלכלי הנגרם למדינה על- ידי הימנעות זו ברור גם לשר-האוצר, (המשך בעמוד 15)

"מבצע נמט" במחנה צבאי "אישם"

והאזרח מה הוא אומר? מאת מ. רמקור

השלג בתל-אביב עוד ידובר ויסופר על השלג הזה, שכיסה במ- עטה לבן לא רק את הגליל ואת הרי ירושלים, לא רק את הרי אפרים והרי יהודה, אלא אפילו את טבריה ואת העמקים, את שפלת החוף ופרדסי השרון, את תל-אביב ויפו, על רחובותיה ושדרותיה, גגותיה ומכו- נותיה. עוד ידובר ויסופר על חורף תשי" שלא היה כמוהו לקור במשך דורות בארץ, על סופת השלג ה"סי- בירית" כמעט שהשתוללה בליל ב' בתל- אביב, כיסתה את החלונות הקדמיים של המכוניות עד שקשה היה לנסוע, על השלג שירד בשפע, בפתיים גדו- לים, התערבל באוויר סחור-סחור במ- חול מסונזר, ירד במשך שעות רבות והצטבר לשכבה עבה על המדרכות, על הכבישים, על הגנוזטראות, הכביד במשאו על העצים עד שענפים נשברו ונפלו, נשאר כמעטה לבן, עבה, נוצץ, על כל הגגות במשך היום שלמחרת, יום של שמשיזיו, ולא הפשיר אלא סמוך לשקיעת החמה. עוד יסופר על השמחה לאין קץ של קטנים וגדולים, על בני הארץ הקשישים שזו היתה להם הפעם הראשונה בחייהם לראות חיוון מרהיב זה, והם לא ידעו נפשם מרוב התפעלות, על הצברים הצעירים שה- עירום משנתם כדי לראות את השלג

האופוזי- ציונר את הגאום החריף ביי- תר נגד משטר הצנע מחקואליציה של הממשלה נשא איש הקואליציה א. אלי שר (ספרדים). — למה איפוא אתה מצביע בעד הצנע? — שאל אותו בקריאת ביניים איש "חירות". — שאל את שר המשטרה... ענה הגאום המשתייך על סיעתו של מר ב. שיטריס. בשעת נאומו של שר האספקה ראה עצמו מר א. אלישר נפגע מפסוק שבני אום השר (איינר רוצה בפקיח שיפגע בך, ואתה מסכים לפיקוח שיפגע בא- חריש) הוא קם וקרא: — אני מוכן ללכת לבית-הסוהר אם יתברר שפשעתי... א. הכרמלי: נוציא אותך בערבות... קריאה מספסלי-חירות: שר המש- טרה יוציא אותך בערבות... הייזר נ. ניר, שניסה להשליט סדר, הזהיר את חברי הכנסת המפריעים לשר לשאת את נאומו, ובמיוחד את מר א. אלישר שגרם להפרעות: — שלש פעמים אקרא לסדר ובפעם הרביעית אחיה נאלץ להוציא... לא הספיק לגמור את משפטו ונש- מעה קריאת ביניים מפי נ. פרידמן ילין (לוחמים): — נצטרך להוציאו מן הקואליציה... צחק פרץ באולם. הייזר, בעצמו איש האופוזיציה, הוסיף: — זאת לא אוכל. לכל היותר אר- ציא מן האולם...

הנטיעות במ"ו בשבט בעצם תוקמן. ראש השנה לאילנות הקדים את השלג והכפור. הצילום: קאופמן

תקליטים
באך, בטהובן, אופרטה, אופרטות, ולסים, רקודים רדיו אוניון - רוברס רח' דיונג' 116, תל-אביב

טוביה כרמל / שיחו של פקיד

אמנם יודע אני שזמנו של אדוני העורך יקר הוא, אבל, בכל זאת הריתי מבקש ממנו להקשיב לדברי על מנת לפרסמם בעתוננו. כי באמת — זה כבר יותר מדי! הדבר כבר עובר את גבול סבלנותו של אדם! לענין הפקידים מתכוון אני. משום מה אין נושא זה יורד מעל דפי העתונים בארץ. אם מאימר על "נגנון מנופחי", או מככת למערכת על "יחס ולול" (כביכול), או קריקטורה ובדיחה טפלה. כלום אין זו חוצפה העוברת כל גבול לפרסם בעתון ידוע בישוב קריקטורה מעין זו: פקיד יושב ליד שולחן עבודתו, רגליו על השולחן, וישן שינה עמוקה בשעה שמאחורי הדלת משתרך תור ארוך! קריקטורה פרימיטיבית ביותר, אבל היא זו רק דוגמא אחת מתוך שפע הבדיחות על הפקידים בארץ, הגיבולות עם... אנטישמיות! כן, זוהי שואה עיוורת, קטנונית, הגרועה אפילו מן האנטישמיות. וירשה נא לי, אדוני העורך, להציג לפניו את הבעיה כמות שהיא...

בעתון הבוקר, כדי שלא אהיה בהחיות העולם כסומא בארובה, ב"ס 8.30 הריתי מוציא כמה תיקים ומתכוון לקבל את הקהל המזכה, אולם בינתיים הגיעה השעה 9, ולמשרד מוכנסת כוס התה הראשונה. תה ממסלתי זה... עלבון הוא לפקידים לקבל כוס תה חור, חסר סוכר, שאינו טעים ואינו ערב לחך. אולם לא אאריך עכשיו בענין התה שהוא נושא בפני עצמו. ולאחר שגמרתי לשותות הריתי מקבל את הראשון בתור. אין מלים בפי לתאר את יחס הקהל — זלזול פושע בפקיד! הם מתיחסים אלי כאלו יושב במשרד כדי לשרתם, ותמיד חושדים בי כי הוא מתעצל ואינו טורח דיו למענעם. אולם היחס... על היחס אני מדבר! הקהל מתנהג כלפי בחור כבוד, נימוס והערכה. וכי אשר ההנהלה מסרבת לבקשה כלשהי, או כל המירות שהצטברה בלב המבקר, בבחינת חומר נפץ, מתפרצת ומתנפצת עליו בצורת קללות, איומים, כינויי גנאי וכו'. ועליו לשאת את כל זאת, ולהמשיך במילוי תפקידו האחר, למרות הכל.

ליום מיום... ואפילו פועל: ראשו קל עליו כל היום, ללא דאגה, ללא עצבנות ומרידות, ואף משכורתו ראויה להתכבד...

ואנו הפקידים... קודש תמים לשבת במחנה המשרד, בשעמום ונחמה, במקום שצערות ושערויות הם חיוני נפרץ החור — מדי יום ביומו. ומה מקבלים אנו תמורת הקרבה זו? משכורת חדשית... לא אחזים, לא רוחצים, אלא פשוט: משכורת חדשנית... התוספת המשפחתית, התוספת הוותק וכו' הם סכומים קטנים כל כך, שלא כדאי לייחד עליהם את הדיבור.

וכלום מעריך משהו בארץ את המאמץ שלנו הגובל עם הקרבה? בתקופת הקרבות, בשעה שהצעירים יצאו לחזית, אנחנו נשארו מרצונים הטוב לשמור על העיר, ולדאוג שהחיים ימשיכו

ס. סור / אינטרמצו ברומא

קולה הצלול התגלגל במסדרון הארוך והחשוך. היה בו משהו יותר מקול רוח של זמרת בעלת תפקיד משנה באופרה של רומא. היה נשיי ורך, מר-עיר נימים נסתרות, לפתע נפסק... צעדים נחפזים, שוב דממה ותו לא.

בחדר עמדה אפרוריות מבחילה. משב רוח קר שפרץ מבעד לחלון, ביר שר כי אתא לילה. צינה אחזתני. פצע מון הכנסיה שבקצה ויא טוריני הש" מיע שבעה צלצולים עמומים. "עקב שנמנם לידי, התהלך ופניו אל הקיר.

חרש חמקתי החוצה. האור, שבצי בין לפני דקות מספר מבעד לחרכי דל-תה נכבה. הלכה מן הסתם.

שעת הכושר הגיעה. חזרתי לחדר. בידי הרועדת עט וכרטיס הביקור שה- כינתי. צריך לכתוב שורה שורותיים מאחורי. מה לכתוב?

היד רשמה: "מה ערב קולך..."

לא!... אין זה ממצה עדיין את הכל. קרעתי את הכרטיס ולקחתי אחר. "הגן נהדרת!" וחתמתי: "הבלונג די, חדר מס' 13."

כך, זה טוב! התלקתי את הכר-טיס בזהירות מתחת למפתן דלתה וזרתי על בוהונותי.

למחרת בבוקר עברה על פני כש-היא מחייכת אלי חיוך רב משמעות. כל אותו יום דבק בי מצב רוח מצוין. שוטטתי לאורך הטיבר ואחר בפורום הקדמון. קשתות הנצחון הישרו עלי רוח מיוחדת. האנחול כאן נצחון בועיר אני פין?...

אחר ערב הוזמנו לחוג ידידים. אמתלה קטנה, ונשארתי במלון. בפניור נפש ארוזי מוודה שעתידה היתה לה-שלח לפאריס. הומן וחל בעצלתיים. עכ-רה שעה ואולי יותר. קוצר רוחי גבר. דפיקה בדלת. ניהרתי ממקומי...

כו לפכות במשרדים, והודות לכך לא הסכה העיר לעירמתה. בזמן שאחרי רונדיהאויב חגו בשמים כמלאכיהבלה, אנו ישבנו במקלטים, ומיד כשניתן אות-הארגעה חזרנו למשרד, למרות הסכנה שבדבר. כי באותה תקופה השרות האנטי-אווירי לא היה משוכלל, וקרה שפצצות נפלו גם אחרי שניתן אות-הארגעה. והאם מעריך משהו את הסבל הזה שסבלנו אז? את עוזהרוה, את גבורת-הרצון, את נכונות-ההקרבה של-נו?

לא ייאמן כי יסופר — למרות כל זאת מעליבים בנו ופוגעים בנו! אני אקרא לך עשיו את המאמר להגנת הפקידים שכתבתי לפרסום בעתונך...

מה? שוב אותה פגישה חשובה? הרי כבר אחרת למעלה משעה, ובודאי לא חיכו לך. מוטב אפוא שתשמע... אתה מסרב? יחס כזה של עורך גובל עם שפלות! אני לא אעבור על כך לסדר-היום! אפרסם בכל העתונים! חוצפה!

(יוצא בלוית דפיקה חזקה בדלת...)

ס. סור / אינטרמצו ברומא

אכזבה. נכנסה החדרנית בלוית סבל שהיא את המזודה. שוב נשארתי בודד. פתאום נפתחה הדלת... "היא" עמדה בפתח. רמזה לי. הלכתי. שלבה ורועה בורועי דרך חרות, והחלה להוליכני. דמויות האנשים שחלפו על פנינו מוטרשות היו. הנה יעקב בא לקראתנו... אין להטיל ספק בדבר. עיניו בוערות בקנאה. מדוע אינו מדבר, וזעק חמס?...

פעמינים הודיעו על חצות. הכניסה אותי בחדר מדרגות צר ובקשה שאמ-תיין.

נער קטן מעליני במעלות ומסתלק. אולם גדול מואר למחצה וריק. דלתות מסביב. קול זמרה נפלאה הולך ומת-גבר. נפתחת אחת הדלתות, "היא" בפ-תח... ערומה כמעט...

העיוורתי וטעם מר בפי. בחוץ בו-קר והגני שוכב לבוש בגדי על המטה. לידי ישן יעקב שנת ישרים.

יצאתי למסדרון; אותו רגע נפתחת דלתה. היא חומקת עוברת. מסתכלת בי כעצב כמצטערת צער רב...

לא ראיתייה עוד. פירנצה, ונציה, מילנו ושחוק חלפו כמו בחלום. חוויות רפנו חוויות. העניין כמעט נשכח מלבי, אלמלא...

הגעתי למלונג בפאריס. החדר שמס-פרו 13 גדול היה ומרוח. באמצעיות עמדה, צפתה לבואי-מוזותי. פתחתיה. כתנות מגוהצות, מחטות, חליפת ערב... "אוי, מה זה!..." לשרחל החליפה צמוד פתק אפור בסיכה זעירה.

קראתי בקל לא קולי: "הזמנה חד פמטית לאופרה ברומא. ומאחור, בכתב זעור ומוסלולי: "אני מחכה לך אחר ההצגה בשער משמאל..."

הכרטיס נשטט מידי, ריחף אחת וש-תים בחלל ונח על הרצפה הקרה...

הוא ממרה לפגישה חשובה? אין בכך אסון קטן אחר קצת. וכי מי זה מדייק בארץ? אנו הפקידים הננו דיי-קנים, ובכל זאת כשעל המשרד להפ-תח בשעה 8, הרי למעשה, עד שאנו מתחילים בעבודה השעה היא 8.30. והדבר נראה כטבעי לגמרי, כי הכל כבר התרגלו לחוסר דיוק. עלינו לה-יות במשרד בשעה 8, וזה העוול הרא-יון הנעשה לנו. אמנם נכון שהפועלים מתחילים את עבודתם בשעה 7, אולם לא הרי הפקיד כפועל. על הפקיד לה-גלח לפני לכתו למשרד, ללבוש לחליפה מסודרת ולענווד עניבה כהלכה. עליו לבוא למשרד כשהוא רענן לגמרי ומשום כך צריכים המשרדים להפתח בשעה 9. הדבר יהיה לתועלת הקהל, כי אם הפ-קיד יעבור פחות שעות, עבודתו תהיה יעילה יותר. אל תשתומם לדברי (ירשה נא לי אדוני לדבר אלי בלשון "אתה") כי עבודת פקידות מוגיעה מאד את המות, ושעות עבודה רבות עלולות לגרום לשעויות רבות וחוסר סדר. ואסביר לך את הדבר.

עליך לעשות עבודה חשובה? ענין הפקידים חשוב לא פחות. אם אנו מת-חילים בעבודה בשעה 8.30 הרי זה רק באשמת ההתחבירה הגרועה בארץ. בש-עה 8 הריתי בא למשרד ואז אני מעיין

הדגל האמריקני מתנופת מעוז הספריה האמריקנית ליד "בית ביאליק", ברחוב ביאליק.

הדגל הסובייטי ליד בית הכנסת חספרדי ברחוב שד"ר הצילומים: ארז

עתה מותר לגלות...

מוכרונותיו של "סליק"

ארכו. לאט לאט, כשהוא נשען על כפות ידיו, השתלשל גברי פנימה. עמד, כש רק ראשו מציץ מתוך האדמה, ואחר התכופף לאטו ונעלם במעמקי האדמה. קולות נקישת מחבת במחבת, סיפרו לנו — שאף שם יש ענין בכריגים למכביר. עד מהרה הושיט לנו מכסה עגול של חבית רגילה שברגילותו "סליק" זה היה מבוא רבועי של לבנים, (שאינו מפעיל את מגלה המיקר, שים, אשר בעזרתו חיפשו הבריטים את מחבואי-הנשק) בתחתית המבוא היו שני פתחים, שלא היו אלא קצותיהן של שתי חביות, אשר היו מוחבאות עמוק באדמה, חגורות שק מוזהב — למען לא יחלידו.

בלב רבים מצטיירים ה"סליקים" בדמות אותו ה"סליק", אשר מצא או האנגלים ביגור. בדמות אולם תת-קרקעי, אשר סלע-ענק עליו בעזרת מנוף חשמלי או סתם קומפרסור. חדר אשר בתוכו נוספות קרניות על גבי פסים, ואשר ממנו מעלים את הנשק במעלית, אל פני הקרקע. לאמיתו של דבר, היה רוב הנשק של הפלמ"ח חבוי ב"סליקים" קטנים ובינוניים, מעין אלו אשר נמצאו ריקים בחפוש ביגור, ורק מיעוט קטן בלבד היה מוסתר במחבואים גדולים ומרכזיים, בעלי סדור משובכלל ומפותח, דוגמת יגור. במשך אחר, אף הוא בעמק, היה סידור מעין ביותר. עמוק עמוק באדמה. עמדו חמש חביות ענק, על גבי סט עצום. מכונה היתה מרימה את הסט הזה, עד לפתח עגול, — בקוטר של חבית אחת. ע"י סידור מיוחד ניתן לסובב את הסט על גבי ציר, ולהגיש את החבית הרצויה לפתח.

אף ה"סליקים" המצויים נתחלקו לשני סוגים, ל"סליקים" סתם ול"סליקים" עליונים. הואיל ופתיחתו של "סליק" תבעה עבודת לילה ארוך ומייגע, ולע"תים יותר מזה — נאלצו להטמין את הנשק ב"סליקים" זמניים, אשר היו קרובים יותר לפני הקרקע ונקראו לכן — עליונים. בזמן שמחלקה התאמנה בנושק ולא נשקפה סכנת חיפוש, היו מטמין גם את הנשק מאחורי חבילת תבן במתבן או בתוך צינורות ברזל, שנועדו מטבע ברייתם להשקות את השדות. אחרי תום תקופת האמונים, היו ה"כלים" נעלמים שוב במעמקי האדמה.

לתקופת האמונים היו נוהגים גם

קבוצת חיילים בריטיים, אשר סירה ביער גניגר, לפני שנתיים לערך, נת קלה בקבוצת בחורים שהתאמנה בנושק חם. החיילים מהרו להזעיק כוחות צבא ומשטרה למקום. נערך חיפוש מדוקדק ביער, במערותיו ובמשק הסמוך, אך הנשק לא נמצא. ברור היה שלא היתה שהות להוציא את הנשק מהמשק. לאן נעלם הנשק? תמחו הקצינים הבריטים, ורבים מחברי קבוצת אנשי הפלמ"ח שהתרחקה מהמקום במהירות.

עברו ימים אחדים, בסביבה שרר שקט, לא נראו כל סימנים שיכלו לה"י עידוד חשש לנסיגות נוספים לח"י פושים. בכל זאת החליט מי שהחליט, שיש להעביר חלק מהנשק מהמקום. יצאנו, קבוצת אנשי פלמ"ח, "סליקים" — בלשון הימים ההם, בלוחית הנשק הפלוגתי, או כפי שנקרא בפינו — גברי. גברי היה הנשק של הפלוגה, הוא היה גם היחיד שידע על מקום המצא של ה"סליקים". הוא לא סמך לא על משה ולא על תרשים, לא האמין בכוחם של אלה לשמור סוד. את מקום ה"סליקים" זכר ורשע על לוח לבו, ואכן גדול היה כוח זכרונו.

בחצות לילה, כאשר גשם שוטף ניתך ארצה וגירש את השומרים לתוך בכתר תיהם, יצאנו משער המשק וצעדנו בש ביל העולה לעיר. אפלה גמורה קידמה את פנינו, רגלינו ניבטו באבנים, וע"י פים שובכים היכו בערפטינו.

"כאן" אמר גברי בבטחון, בשעה שהגענו להצטלבות של משעול רגיל שברגילים, במשוכות צברים דוקרניות מיד נתפורנו. ארבעה מאתנו שמרו על מבואות החורשה כאשר אקדחים של"י פים בידיהם, ושנים אחרים — חצרי באדמת היער הלחה, במעדרים קטנים וקלים, אחרי שעה קלה של חפירה, נתגלו באדמה, — בעומק של ששים סנטימטרים לערך — שורה של ארבעה פרשים מרושפים, מונחים זה ליד זה, אשר הסתירו את פתח ה"סליק", מ"ה סולקו אלו, נתגלה לעין מכסה-ברזל עגול, שהוצמד לצינור מופת ע"י ארבעה אומים איתנים, רבוב עמל עלה בידנו לפתוח בריגים חלודים אלו. "ש"י תים לא פתחו כאן" אמר גברי, "הזהרו לא להרעיש מדי". המכסה ניתק ממקומו בחריקה צורמנית, נתגלה פתח אפל, ארבעים ס"מ רחבו ואפשר חמישים

לסדר סידורי הבטחה מיוחדים ומעוררים, שמור היה ניצב על גג המגדל או האסם, ונותן אות בשק או בדגל, במקרה שנתגלתה תנועה חשודה בסביבת המשק. השערים ננעלו ושוערים הוצבו על ידם, לעתים אף הוצב שלט "הכניסה אסורה" — ימחלת הפה וה"סליקים"...

ברור שהיה חשש רציני, שהתאמת פעמים רבות, שהנשק יתקלקל בהיותו נתון במעמקי האדמה. לכן התחכמו ה"סליקים" למיניהם ושמרו על הנשק — בפני התלודה בעיקר — בתכסיסים שונים. רובים, סטנים ומקלעים נמרחו בשכבת "גריס" עבה, הקנים מולאו אף הם, והחלקים העדינים יותר נמרחו בשכבת שמן-עבה וקרישה. אחר עטפו את ה"כלים" בשכבות גיר, אשר אף הן נלפתו בחבל קשירה דק, לכל "כלי" צורך פתח ססיפר על סוג ה"כלי" וטיבו. קשה היה בלי פתח זה להבחין בין רובה לרובה, לאחר שחוטל — נו"ס"ף על הנירות — גם בסמרטוטים ושיקים.

את הכדורים שהוצאו מה"סליקים" היה צורך לגבב היטב, בכדי להוריד מהם את שכבת השומן אשר דבקה בהם לעתים. בדרך כלל היו הכדורים של הימים ההם אוסף ראוי לשמו עבור כל מוזיאון צבאי. במטחחים נתגלה לעתים תכופות למדי, שלמעלה ממחצית הכדורים הם עקרים. (ברור שלמטחחים בחרו את הכדורים הגרועים ביותר). הכדורים היו שונים ומשונים. כמעט שלא נמצאו שתי חפיסות מאותה ארץ ומאותה שנת ייצור. אפילו כדורים תוריים כיום נמצאו לעתים באוסף מגוון זה.

והוא הדבר לגבי הרימונים. חייל בכל צבא בעולם, חייב לדעת סוג אחד של רימונים או שנים, אך בשעורי הרימונים של הפלמ"ח בימים ההם, חייב היה אדם להיות בעל זכרון מעולה ביותר, כדי לזכור את התכונות השונות של כל הרימונים למיניהם. משנשלפו ה"כלים" מתוך ה"סליק", בו נמצא גברי, היה צורך למחר ולהעבירם מהמקום. איש לא העלה על דעתו כמובן דרך אחת מאשר ליטול ולהעבירם מס אותם על הכתף, ולהעבירם למחבוא, במקום בו מחכה המכונה. כן, אף זו היתה אחת הבעיות הקשות — כיצד מעבירים את הנשק? בתחלת המלחמה שלנו, הודיעו כתבי עתונות-חוק לארץ, שמכונות נוספות זפת נוספות בכיוון הגליל.

ואכן היה בזה שמץ של אמת. מיכ"ל, עטופי שקים מזופתים, אשר הכירו לנשק ותחמושת של "ההגנה" מהרו צפונה. אך הובלה כזו של נשק אופשרה רק בערוב ימי המנדט, כאשר הצבא הבריטי היה כבר ברגלו האחת בחוק לארץ. לא כן בימי המחתרת. מקבץ

נעץ, אשר הוקף בחיפוש פתח, הוצא שק עם "כלים קטנים", בתוך מכונת משא עמוסת זיפוף, לעיני הצבא הבריטי ממש. מגניגר הוצאנו את הנשק בתוך תנור ארוך וגבוה, מעין אלה המצויים במקלחות. השנור שהוביל את התנור ל"תקוף", נתקלקל בדרך. פסי רול רכוב של שוטרים בריטיים שעבר במקום הציע את עזרתו להעברת המכונה לגרזי, בעפולה...

בעיה חמורה, נוספת — אשר פתרונה הפך במשך הזמן לתורה שלמה — היתה בעית סגירת ה"סליק". ברור שהיה הכרח לסגור את ה"סליק" כדי שאיש לא יוכל לחוש, איה פתחו של זה, לשם כך נהגו ה"סליקים" המומים חים להתעסק קצת בגיאולוגיה. הם התאימו את סוג העפר והאבנים ששכרו לבור — אשר היתה את פתח ה"סליק" — לסוג האדמה, אשר באותו הרובד. אחר שנתמלא הבור, והאדמה נדרכה בחזק, קה, היו נוהגים לשחול למעלה שיחים קטנים על שרשיהם, ולפור על פתח ה"סליק", אבנים קטנות ועלי שלכת, באותה מידה שהם היו פזורים על פני כל השטח. ובאמת קשה היה למחרת, אף למי שהיה במקום, למצוא את פתח ה"סליק".

ברור שאבדו הרבה "סליקים" בצורה כזאת. בסותני שעד היום טמונים באדמת הארץ "סליקים" רבים שלא נמצאו עדיין. חלק מה"סליקים" הללו מתגלים במקרה. "סליק" במושבה בשרון נת גלה כאשר חפרו בורות לנטיעה בס"ו בשבת. "סליק" אחר נמצא בעת חריש עמוק.

עתה אפשר לכתוב על כך בעתונים. אך לפני — שנתיים בלבד! — לא היה איש נושא את שם ה"סליק", על דל שפתותיו לשוא!

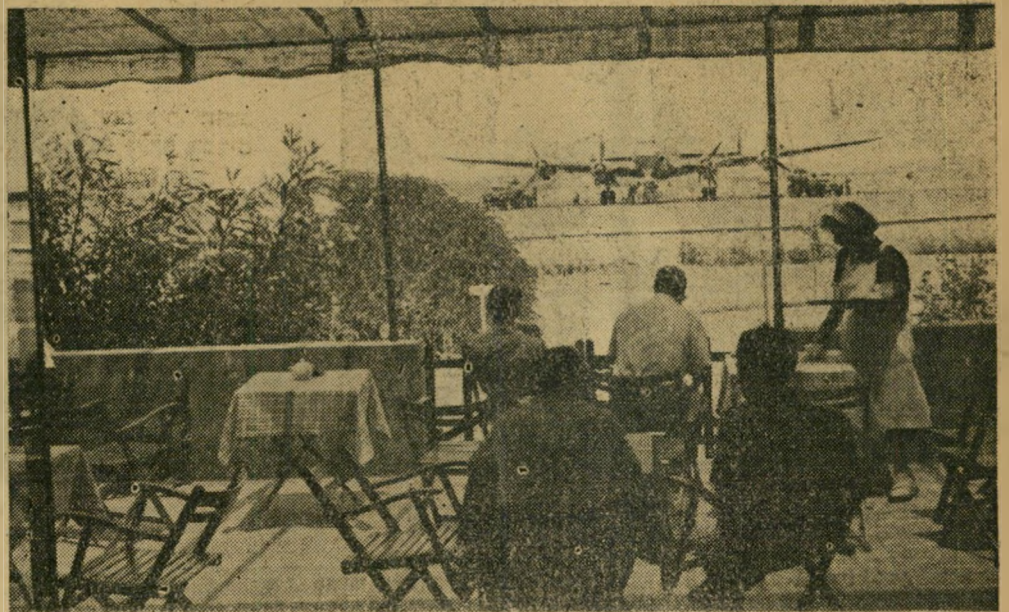

שיחה עם תייר אינטליגנטי

רציתי תמיד לדעת כיצד מתרשם תיירביום הר התיירים תל-אביבה. נתקלתי בתופעה מוזרה: לפעמים, את הריסות הבתים שהם זכר למלחמת יום אחד חזרתי מלוד והנה יושב לפני אדם כן טפוס, והם משוחחים על מה שענייהם רואות. עם אנשים בדרך.

רשמתי קטעים מהדו-שיח, מבלי שאתערב בשיחה כפי שראיתם ושמעתם.

כוותיק בארץ, שהיתה לי הזכות לראות ולחיות מ על העצמאות, את מלחמת השחרור והקמת המ תייר. נדמה לי שקיבלתי שיעור מחדש בציונות למען האמת, עלי לציין שהתייר לא היה ציוני, הוא

שדה התעופה בלוד

התייר: "השירות בשדה התעופה והיחס של הפקידים הנ לדעת שבמסעדה מתייחסים אליך באדיבות רבה מאד, וה לי להצפין קצת דולרים מפני שהפקיד מחרימם ונותן

חותיק: "זהו מחנה שבו מתגוררים עולים חדשים מיום הגיעם ארצה עד לאותו זמן שהם מסודרים בעבודה ובשיכון. התור שהנך רואה הוא תור לכרטיסי מזון."

התייר: "האם כל זה אינו עולה בכסף לעולים? האם הם אינם צריכים לעבוד לכלכלתם? מוזר מאד! מסביב למחנה עוובה, שטחי אדמה רחבים אינם מעובדים, אנשים היושבים במחנות ללא עבודה מן ההכרח שיתנונו. סיפרו לי שכאן יש מחסור גדול במזון, מדוע לא ינצלו את הידים המבוטלות האלה לטובתם ולטובת המשק? לפחות מספר שעות ביום אפשר להעסיקם בעיבוד האדמות, או שמא אין אמת בשמועות על מצבכם הכלכלי הקשה?"

**מחנה
ישראל**

חותיק: "זהו שיכון של עולים חדשים. אחרי ישיבה במשך תקופה מסוימת במחנות, הם קיבלו בתים אלה כמקום מגורים. גם חיילים משוחררים גרים בשכונה זו."

התייר: "זה מזכיר לי את בעיית השיכון החיילים המשוחררים אצלנו; אבל אצלנו לא היה נכנס איש לארגו כזה על מנת לחיות בו, ומדוע הצפיפות הזאת, בשעה שמסביב אדמות בלתי מעובדות? אצלנו בנו שיכונים לחיילים משוחררים באמצעים זולים ובמהירות גדולה — אבל בין בית לבית השאירו שטח מחיה כדי לתת לבחורים אפשרות ודחיה לעיבוד האדמה ולגני ירק ונוי."

סלמה

ארבעים, שזה עתה הגיע לישראל. לידו יושב אחד מן האזרחים הוותיקים, תושב
 ז לפעם מבקש התייר לעצור את המכונית והוא יוצא לרגע קט, כדי לקחת דברים

ב (כצלם אני נמצא במרחק של שני מטרים מכל מאורע חשוב) את פרשת מאבקנו ה, את העליה ההמונית וההתיישבות, נתרשמתי עמוק מאד מהערותיו של אותו יאה, ציונות, שאנו זקוקים לה היום יותר מכלל עת אחרת. לא היה יהודי.

אותי. ישראלים שפגשתי בניו־יורק הזהירו אותי מהיחס הביורוקרטי בארץ, והנה נוכחתי רת על מטבע זר ונעשית בבת צחוק ובידי קלה — אין מהרימים מרכושך דבר. ישראלי יעץ תמורתם כסף ישראלי, שאינו שווה ולא כלום. "נתאכזבתי" לטובה."

הותיק: "זה היה כפר ערבי שתושביו נסושה בימי הקרבות."

התייר: "מהו השלט על לוח המודעות ? — זה נמלא. לכם מדינה צעירה ועליה המונית באה אליכם, והנה הקיימות בין הדברים הראשונים משרד לחינוך ותברות. מודעה זו הורדת שהיא מייננת, הם שיא התחזקות."

התייר : והריסות, נשארו כנראה, מימי הקרבות, אולם נדמה לי שגרים פה אנשים.

הותיק : הבה נחקרב אליהם. ללא ספק יתרבר שזהו רק מחסן.

התייר : ובה, גרה שם משפחה שלמה, שיבה במחנה ריכוז אנגלי בקפריסין במשך שנה וחצי, אני מצויר את הרוח שבה דיבר אלי ראש המשפחה.

חותיק : כאן מתחילה תל-אביב. זוהי שכונת-התקווה, שבה גרים כעשרים אלף איש. היא אחת השכונות העתיקות של העיר. לא יכולנו לפתח את השכונה מפני שעד שנת 1947 הייתה שייכת לעיריית יפו הערבית.

התייר : משנת 1947 עד 1950 זה למעלה משנהיים. לעיריית תל-אביב יש, כנראה, הרבה דאגות אחרות ומשום כך כה מוזנחת הסימטאות והרחובות.

חותיק : מלא. החושבים משלמים מסים והעירייה מחייבת לדאוג לשכונה זו, אולם קשה כאן לעשות משהו. בעלי הבתים טוענים שאין להם כסף בשביל

במקום הזה ירדתם מהמבונות ושוב לא יכלתי לשמוע את הערותיו של התייר האינטליגנטי.

אוזן קשבת

פור סל מוונותיהם ממלחמות אלה, מצפים להסדר החדש בקוצר רוח.

חוליה שתחסר בשרשרת

על מדרגות בנין עירית תל אביב צועד אדם בצעדיאון כאומר: בביתי אני ואכן משמש הבנין לאיש זה מקור עבודה והשראה מזה שנים רבות.

כיום הוא עומד על סף עזיבתו.

שם האיש: המהנדס העירוני י. בן סירה.

בסוף החודש פורש מהנדסו העירוני משרותיו.

לסיבה תשאלו? — "השאירו אותה לי לעצמי" — משיב לשאלה זו מר בן סירה עצמו.

הוא ישרא להבא אך כיועץ טכני של העיריה. וכך תחסר חוליה בשרשרת אישיה הפעילים של עיריית תל אביב שחלם רב לו בתיכונן העיר.

אין לומר שהמנגנון הממשלתי "מפ" נק" את הציבור הרחב מתוך אדיבות יתר, לא כל שכן שהענותו לקטרוני הקהל על הגעשה בשרותי המדינה "צול" עת" במידה ניכרת. פשוט: חסרה אוזן קשבת.

וזהי בעייה ישנה נושנה: "מי בשביל מי?" — הפקידות בשביל ה"אוכלוסיה", או להיפך. עד כה לא היה הנסיון מעודד ביותר. והנה הייתי לפני ימים מספר עד לתגובה מאד נאותה ומעודדת מצד פקיד ממשלתי גבוה — מרמי המעלה בשרות המדינה — על דברי תלונה וקטרוני, שנתפרסמו ברשי"מתי ב"העולם הזה" בשם: "ההתור מתארך ומתארך..."

ומן קצר אחרי הופעת הרשימה הזאת פנה המנהל הכללי של הוואר, מר פרידלנד, אל מחבריה בהסבר מקיף על סיבות הצפיפות ואי הנוחיות בחלוקת החבילות לבעליהן, וכן על הדיון הרציני בהצעה לקבוע הסדר של מ"ש לוח החבילות — כבר בעתיד הקרוב — לבתי בעליהן, וע"י כך למנוע מהם קשיי טלטול ובזבוז זמן.

מר פרידלנד לא חיכה עד שהפקיד המעוניין יגיב על הכתוב לחיוב או לשלילה, אלא הטריח עצמו להסביר את המצב מבלי לגסות אפילו להאפיל על התנאים הכלתי משופרים בחלוקת החבילות למקבליהן בתל אביב כיום. הוא הבטיח תיקון המצב, על כך ראוי מנהל הוואר לתודה ולהערכה. צעדי זה צריך לשמש דוגמה כיצד חייב לנהוג פקיד המדינה — גדול כקטן — בשרות הציבור ולהבנת צרכיו.

ועתה נקחה גם שבעיית החבילות המגיעות מחוץ לארץ לרכבות תמצא את פתרונה הרצוי כהבטחת המנהל — ובהקדם.

אלשי משפחות, הנעזרות כיום לשיי

זה 50 שנה בשרות הילד

בנה
Baby's Own Tablets
סבון אבקה קום
תוצרת עדיך

סופו של דבר: הבחור נפח את נשמתו.

כשרק סתמו עליו את הגולל אמרה אחת הפקידות:

"לעזאזל! כעת תהיה לנו עבודה כפולה!"

דאחר תקרבות

משה: "מה חדש, ראובן?"

ראובן: "המצב מזופת. הזקנים הש" תחררו. הבנות התחתנו. יש עבודה מעל לראש".

משה: "במה אתה עוסק כרגע?"

ראובן: "מכין אסמכתא לשחרור לבחור אחד".

משה: "מה שמו?"

ראובן: (מגלה סוד צבאי) "יצחקי ראובן".

משה: מה זה? הרי אתה מכין לו אסמכתא זה שלושה חדשים?"

ראובן: "מה אתה מתפלל! וכי מי יעשה זאת! ? שיהיה הדבר ברור לך: אני לא אעשה זאת בשעות המ" נוחה שלי!"

משה: "ומה הן שעות המנוחה שלך?"

ראובן: "ב"0800 אני מתחיל לע" בוד. מנוחת בוקר — 08.30" — 09.30.

מנוחת לפני הצהריים — 11.30 — 12.30. מנוחת צהריים — 13.00 — 15.00.

צהלה לידרי תל אביב

מי שלא ראה באותו ליל ראשון לשבוע את ילדי תל אביב, שהשלג הנפלא" הקימם משנת'הנועם, כשהם מציצים בעד החלונות המשולגים ופני החמד שלהם מביעים התפעלות ממעטה השלג — לא ראה מחזה מרהיב עין מעולם.

ל"צברים" שלנו שנולדו בארץ"החמ" סינים והתאקלמו משחר ימייהם בחום המעיך בקיץ — ול"כל היותר" בגשם בחורף — עיניהם אורו מהוד הלבוב. הם נצמדו ממש אל הזכוכית כשהם עטופים פיזיאמות, וכל הבעתם אמרה: פלאפלאים.

הטבע העניק להם אותו לילה שי שרק לעתים רחוקות זוכים בו אלה ילדיו.

כיון ששמחו ה"קטנים" הצטרפו אליהם בשוכבות ילדותית משעשעת גם הגדולים ויחדיו עסקו בגלגול כדורי שלג וב"מלחמת"כדורים". אכן היתה זו חוויה שאנו האירופים מאתמול" כמ" עס ששכחנוה. אותו הלילה קיצצו תינו" קות ובית"רבן במועד השינה הרגיל. עיניהם לא נעצמו במשך שעה ארוכה. צהלה יחידה במינה הרגינה את לבם.

זה לא מרגיז!

(פקיד צבאי בשלש מערכות)

מנוחת אחה"צ — 15.00 — 16.00. ב"16.30 הולכים הביתה".

בימים אלה

באחת היחידות פונה הקצין אל פקי

דו:

"משה, הכן את המצבה היומית".

משה: "אינני עושה זאת, מפקדי".

הקצין: "מה זאת אומרת! האם אתה מסרב למלא פקודה?"

משה: "קרא לזה אשר תקרא: סרוב למלא פקודה, אי מלוי פקודה, רשלנות במילוי תפקיד, השתמטות מע" שיית מעשה" הכל. יכול אתה לדוני למאסר, לקנס, למכות..."

אני רוצה שחרור!"

אשף

מלון ציון
סמכת מעודן וכשר
מקסימום נוחות
הדר'הכרמל. חיפה
מלפון 4465
פננים
מר מנדלבאום ותזמרתו
בשבת תה בשעה 5

תקליטים לספון אברהמסון
תל-אביב
רחוב בן-יהודה 9

מאזני צדק

בני מארוקו — התאחדו!

מאת יהודה הראל

עם שחרורו מן הצבא יצא המרו" קני הצעיר בסיסמה חדשה פוליטית וסוציאלית כאחד. המרוקני... סלחו לי, ברגע כתיבת שורות אלו חווה אני בברק סכין נגד עיני. טעיתי, מעולם לא אמרתי שהוא מרוקני. הוא נולד בפאריז, פריזאי בן פאריזאים, לכל הדעות, אלא שאת חינוכו קיבל בטעות במרוקו... הוטב לי, ברק הסכין נעלם.

ובכן — חלומי של המרוקני"הפ" ריזאי היה פוליטי וסוציאלי. כאחד, הוא החליט ליצור מפלגה, או משהו בדומה לכך, ועל המשהו הזה להדוף את הת" קפות ההשמצה של "הלבנים" שלא טעמו מימיהם טעמה של התרבות המא" רוקנית-צרפתית.

הוא אסף את פרוטותיו האחרונות, משרידי התשלום הצבאי האחרון שקיבל ביום שחרורו מן הצבא, מכר את שעו" נו הפריואי, (שבע עשרה אבנים, "אומ" גה" ממדרגה ראשונה, מחירו שלוש לירות בבורסא שברחוב לילינבלום), ובכל הסכום שאסף הדפיס מודעה בעב" רית וצרפתית: "בני מרוקו: התאחדו דו!"

ומתחת לסיסמה לנינוסטית מעובדת זו פרסם את התאריך שבו יאספו בני מרוקו בתל-אביב לאספת יסוד של הארגון או המפלגה, או המשהו אחר, ויעמדו ברמה נגד... וכו' וכו'.

ביום המיועד נתיישב לו המארו" קני"הפריואי בניחותא על כורסת בית הקפה הנטוש ביפו, תלה על שולחנו את המודעה המפורסמת וצפה לקהל הנאמנים שיאסף לקריאתו.

שעה שלמה ישב מהורהר. מבטו היה נעוץ במחוגי השעון שאכזבוהו בתנועתם. ולפתע, כשגלי היאוש הטביעו את שא" ריות מרצו נפתחה הדלת, ושני שחומי עור ניצבו על שולחנו.

נתחייך. בבת אחת הפך יאוש למ" שוש.

— ילידי מרוקו? — שאל.

— מה? — השיב האורח בתערובת של עברית-ערבית וצרפתית — חלילה! אנו פריזאים, נולדנו בעירו של חלטייר, מונטסקייה ודה-גול, אך רעיון איחוד מרוקו נראה לנו, והחלטנו לעזור בב" צועו!"

השמחה היתה גדולה. שלושת ה"פ" ריזאים" ממרוקו החליפו רשמים וחו" יות, והטביעו את שמחתם בכוסות י"ש גדולות, וזכשגברה שמחתם — החלו לשיר, וביקשו לרקוד. ולפתע נוכחו שהם אסידים. משמר שוטרים הומינם בחוקיף להתלונת אליו. בבית הדין, משנתפכחו, נתברר להם שתוך כדי שמ" זה הנחיתו מהלומות לשני מבקרים בבית הקפה, וגרמו נזק לרכוש.

השופט סירב להתחשב בסיפורים ובכחנותיהם הטובות. הם נדונו למאסר קצר.

בבית הכלא עסקו בקולקטיביות של מחשבה. יחד ניתחו את סוד כשלונם. ולפתע הבין יוזם הרעיון ולחש: — הכיצד יבואו מרוקנים לקריאה? היש צפון אפריקני שיוזה "במרוקניותו"?

וכשנשחררו מבית הכלא, אספו יח" דיו את אחרונות פרוטותיהם, והדפיסו כרוז חדשה, גדולה יותר בשני צבעים כה הודסס באותיות קדוש לבנה: "בני צרפת — התאחדו!"

כתבי יד שלא נדפסו לא יוחזרו לבעליהם ואפילו צו" רף בול לכתב היד.

חנה ברנד / המכרסמים

משכננס אר
רר מרכים
כשמחה ורי
בה תכונה
לקראת נשי
פריס.
שמותיהנשה
כתמונה היא
לפי מתכונת
האופנה ה
אחרונה ב
פריז.

— תשתדל, אמרתי לו, תשתדל דני, כמה ימים תנסה לחשוב על זה כל היום וכך תגמל לאט לאט. אני בטוחה שאדם בעל רצון חזק כמוך יתגבר על הכל.

הוא הבטיח — וקיים! ארבעה ימים השתדל וניסה, וכל היום היה עסוק בענין אחד: לא לכרסם. לא לקוסם. להרחיק את היד מן הפה.

כל יום הייתי מביטה בגאווה על ידו. הנה השתפרה צורתו — מובטחני שיתגבר, יתגבר...

אך לבסוף, ערב אחד בא מן הע' בודה ואמר: „לא, לא זו הדרך. איני יכול לעבוד, אינני חושב על הע' בודה ומוחי נתון לענין אחר. הדברים אינם ברורים לי והחשבונות מתבלבלים. בסופו של דבר אאבד את משרתי. אני נאלץ להפסיק.“

מה לעשות? סוף סוף אנו צריכים לחיות?

אמרתי לו: „טוב, דני, אבל אתה יודע מה? נדמה לי שבעיקר אתה מכרסם בקולנוע. שמא נפסיק ללכת לקולנוע? אמנם שנינו אוהבים זאת מאד, אך לתקופה קצרה, כמה שבועות עד שתגמל...“

התפסקנו ללכת לקולנוע. כמובן, גם לתיאטרון, גם לאופירה, וגם לבתי קפה שניתנה בהם תכנית.

— נדמה לי — אמרתי פעם — שבשעת ביקור אצל ידידים אתה מכרסם הרבה יותר מאשר בבית, לא כן?

— יתכן — ענה דני. הפסקנו לבקר אצל ידידים, אצל קרובינו ושכנינו. ולאט לאט הפסיקו הם לבקר אצלנו. היינו מבליים את הע' רבים בבית בקריאה ובהאזנה לרדיו.

— זהו — בזמן שאתה מקשיב לתכנית הרדיו ולחדשות, הרי אתה מכרסם בצורה נוראה. נסגור את הר' דיו.

הרדיו שתק. — והקריאה! הקריאה האין סופית הזו, הלוא אינך מפסיק לכרסם. מוטב שתפסיק לקחת ספרים בספריה, תפסיק לקרוא לכמה זמן.

הספרים נסגרו. — העבודה! כן, כן זהו, העובדה

אינני מתכוונת חלילה להסיג את גבולה של מחלקת התקלאות ולטפל במכרסמים המשחיתים בשדותינו. חזקה עלי שהם עושים את מלאכתם ומנהלים את מלחמתם בגאומות.

המכרסמים שעל אודותם יש בדעתי לכתוב אחרים הם לגמרי. הללו אינם מהלכים על ארבע, אלא זקופי קומה וחסונים, אינם גרים בחורים בבטן האד' מה, אלא בדירות בעיר ובכפר בכל ארץ ובכל יבשת שבעולם.

הרי הם הבעלים המכרסמים את צפריהם.

גם נשים כאלה יש? — אין ספק. ככל בעלי החיים גם המכרסמים נבראו זכר ונקבה. אך מה לי ולהן? אם הן אינן דואגות לצורת צפריהן — מה שהוא כמעט בלתי אפשרי, הרי ידאגו לכך הבעלים והגברים — ואילו אני דואגת לבעלים, שכן זוהי דאגתי הפר'טית.

בעלך אינו קוסם את צפרינו? אש' ריך וטוב לך, פטורה את מדאגה נוספת ומשוחררת ממלחמה ממושכת לאין סוף, שכמעט אין לך סיכויי לנצח בה.

בעלך מכרסם את צפרינו? אחותי לצרה את.

דאגתי דאגתך ומלחמתי מלחמתך. ובכן הבה אספר לך מה עשיתי ופעלתי אני במלחמה זו, ובאיזו אמצעים אחזתי אני — אולי יהיו לך לתועלת?

כשהחלטנו, בעלי ואני להתחתן, וק' בענו מקום ותאריך מסוים, שאלתי מיד: הגד לי, דני, מדוע אתה מכרסם את צפרינו?

— עצבנות בודאי — ענה.

— עצבנות? אתה עצבני? ואני חשבתיו לקר רוח כל כך? האם לא ניסית מעולם להגמל מהרגל רע זה? — ניסיתי? אל אלהים — אמר דני, לו ידעת בכמה תחבולות השתמשה אמא כדי לשרש ממני את ההרגל הזה, החל בתחבושות וכלה בחרדל — ולשוא. אינני יכול להגמל וחבל לדבר בזה ודי —

— מה פירוש „ודי“? מה שאמא עשתה — עשתה. מה האמהות יודעות!! אני כבר אגמול אותך מן ההרגל הזה. וביום התחונה החלה המלחמה!

רוקמת, סורגת, מדוע לא תסרוג אתה? צריך להכין בגדים לילד לחורף... ואל תחשובנה שבחרדל לא שלחתי יד. וכלום לא השגתי משחות ממשחות שונות מרות כלענה אצל הרוקח? וכאשר עלו כתוצאה מכך, פצעים על כל ידיו — גם תחבושות כיסו את אצבעותיו.

ועתה? — דני חזר למשרתו ול' עבודתו. אנו שוב מבקרים בקולנוע, רואים הצגות, רוקדים בקפה ומבקרים ידידים. הרדיו פתוח, וכוננית הספרים מתמלאת והולכת.

אני סורגת ודני מאוין לחדשות בר' דיו ומעייף כעתיים — ומכרסם... — מכרסם?

— כן, מכרסם, מכרסם — והצפרנים לא כל כך נאות, או מה יש? וכי זה נורא כל כך?

שיש לך כל כך הרבה זמן להתעסק בידך כשאתה עסוק בשיחות, חישובים או קריאת מכתבים. זוהי הצרה העיק'רית. אילו הייתי עובד עבודת-כפיים... שמא תתפטר מהמשרה? לא, לא, לא להתפטר, רק תקח חופשה קצרה מסיבות בריאות ותעבוד בעבודה אח'רת, שמא נהגות או מסגרות.

נהג מסגר, בגאי, חקלאי, רצף, סחת, מכונאי, מחסנאי, מלצר, סנדלר, ספר ועוד ועוד, הכל ניסה דני, בכל שלח יד — מכורסתמת —

ובעבר כשבא הביתה — הרדיו סגור, ספר אין בנמצא, העתון נעלם — היה מסתובב הנה והנה בעצבות ומכרסם את צפרינו.

— הבטלה, הבטלה הזאת. ראה או'ת, מה אני עושה בערב? תופרת,

מכירת סוף העונה

זוהי חנות מהודרת ברח' נחלת בנימין.

הצילומים: קאופמן

בנוה שדום יש ליקוידציה עד 50 אחוז...

ביתו של הד"ר יעקב מיכלין נערכה מסיבה לכבוד פרופיסור א. ש. יהודה.

בתמונה אפשר להכיר למעלה את ה"י. בורלא, ברוך קרופניק, ד"ר מיכלין, פרופיסור יהודה, ד"ר רובין, המשורר יעקב כהן, נשיא ביה"ד המחוזי הד"ר נתן בר זכאי וד"ר אלכסנדר רוזנפלד.
יושבים: אשר ברוידס, השופט ד"ר קסאן, ד"ר ח. בוגר, הגברת מיכלין, והגב' א. ש. כן-יהודה, פרופיסור נ. שלושק, והגברת בר זכאי.

דב איוון / לטוס, לטוס

אריה היה, יושב עם החברא ומס' תכל בים הכנרת. כל טייסי הטייסת יצאו לטיול של כמה שעות לטבריה. רות, להבדיל בין אלה למורכבות ברר' בן ממתגדיר חוץ לארץ, כמפקד הטייסת. הוא נאות והרי הוא עכשיו בגליל.

עם התחלת ההפוגה נתבקש אריה לעבור לאחת הטייסות העבריות שהיו רות, להבדיל בין אלה למורכבות ברר' בן ממתגדיר חוץ לארץ, כמפקד הטייסת. הוא נאות והרי הוא עכשיו בגליל.

אמנם בסיסם הוא רק ארעי, מצפים לעזיבה הסופית של הבריטים ממובלעת חיפה ואי ירדו לאחת משדות התעופה המשוכללים.

אנשיו באו ברובם ממחלקת הטייס של הפלמ"ח, שנים באו מחברת "אורי רון" ושנים למדו טיסה בחיל האוויר המלכותי.

מכאן שקבעו לעצמם סמל מיוחד במינו, שבולי הפלמ"ח, אבל החליפו את החרב בכנפים.

היו צעירים, פראים, קשים לרסון אולם ממושמצים כדבעי בשעת הצורך.

רצונם היחידי התרכז בדבר המיוחד הזה — טיסה.

כל אחד היה מתחרה ברעהו במספר השעות הנוקפות על חשבונו. כל אחד היה רושם את מספר הרגעים ששהה באויר בספר המיוחד לדבר — ב"לוג". היו ביניהם כאלה שכבר עברו את גבו למאתיים השעות, ולמרות שהיו מרוחקים במידה רבה מהשעה השלוש מאות, הבטיח כל אחד מהם לערוך

הוצאת ספרים נ. טברסק, חברה בע"מ
ספרים חדשים
אדם מיצקיביץ: גרו'נה ועוד תרגומים
עברית: שלמה פקודסקי. מופיע במלאת 150 להולדת המחבר.
גדול משוררי פולין. בניקוד מלא. נייר משובח.
המחיר 600 פרוטה
מהדורה חמישית
אורי אבנרי: בשדות פלשת 1948
יומן קרבי, בלוחית הקדמה מאת סגן-אלוף שמעון אבירן
המחיר 900 פרוטה
מהדורה שנייה
כל משלי קרילוב
תרגם חנניה רייכמן, ציר נחום גופמן. למעלה מ-200 משלים,
110 ציורים. פורמט אלבומי, נייר משובח, כריכת-בד הדורה.
המחיר 2.500 ל"י
ההפצה הראשית: סוכנות י. ברונפמן, רח' צ'לנוב 2, תל-אביב

קלרי מרבש, הפורטת על הנבל ויוסף ויסגרב, צ'ליסט, שניהם חברי התזמורת הסימפונית, ערכו השבוע קונצרט במזיואון. שני אמנים מצוינים ונדירים אלה הקסימו את קהל המבינים, בנחתם.

והנה הגיע מברק המטה: בחר בארבעה טייסים מעולים לקורס למטוסים דו מנועיים. מהתבטלות של אונס, מחיכוכי סרק עם נרגנים, סתף מברק זה את אריה. קרא לכל הטייסים:

הנה ענין שכוה, ענין שבענינים. כי בחור משלנו, נער מצערי הפל"מ"ח, שבמחתרת, ברמיה, במעשי לה"טים למד את שלו על אוסטר מיושן באפיקים או ברמלה, מה כל חלומו? מילא. עוד חצי שנה, שמונה חדשים בדלית ברירה על אוסטר, על פיפרי, אבל לכשירחיב — דקוטה הדורמנועי ומכאן לכאן תמצא עצמך טייס ראשון בקו תעופה אורחי, טייס ראשון בס' קיימסטר או קונסטיליישון.

מנין הבחורים היה מיושב ממולו, על הכסאות, על גבותיהם, על הרצפה, על הספה שבקצה החדר.

פתח וקרא את תוכן המברק. שלושה, ילידי הארץ, שלמדו רפואה בארצות הברית וטייס בקליפורניה לשם שעשועים ועם פרוץ המלחמה חזרו ארצה ונצטרפו לטייסת פרשו הצדה, אין ענינם בזה, לכשתסתיים המלחמה ר"צ צים הם לשוב ולטייס את לימודיהם. נשאר שבעה.

שבעה שהיו "משוגעים לטייס". משחר נעוריהם, ממעורון הדאיה, מקלוב חובבי התעופה, ממחלקת הטייס של הפלמ"ח, מה"הפרימוסים" הראשונים מעל לגוש עציון.

הדגינגי מכפר גלעדי, מראשוני יל-די המשק. עם דם סמוק של שומרים בעורקיו שכל שאיפותיו היו מרוכזות, מלבד בנערותו ובילדו שבבית, במס' פר המנועים למטוס בו יטוס.

חיים מוכרין יעקב, שתקן, בלי הר"ב מלים, אך: לטוס, לטוס. אברהם שנהרג לאחר מכן בכדורי מכונת ירייה שבמטוס קרב מצרי מעל לגב.

יוסף מנתניה, שאביו בעל הפרדסים, לא חסך מבנו אימון טייס מעולה על חשבונו בבית ספר פרטי באנגליה, ויר"ס למרות שנדמה לאנגלי לכל דבר החל בשפת-שפמו וכלה בסיים מעלה העשן שבפיו, הרי בחור משלנו הוא (המשך בעמוד 15)

המעטים של הטייסת היה ממריא לאי מון או סיור או טיסה הנהלתית, כלומר טיסה למטה או לבסיס אחר לשם מסי-רת דבר מה או קבלתו, היה מסתכל מרוגש ועצוב במחזה כיצד מניעים את המטוס, כיצד הוא מתחלק לאורך המס' לול, מתרומם, חג מעל לשדה ונעלם בתכלת השמים.

החברים העידו שבילילה היה צועק מתוך שנתו: "מנוח", "בלום", "תן כמה סיבובים", ואחר היה עושה בידי תנועות כמחזיק במקל.

הבוקר, לפני שיצאו לטיול, קיבל אריה מברק מהמטה, בו דרשו את עז' ריאל לסגנון קצין המבצעים הראשי. עכשיו שוחח עם עזריאל. עזריאל לא ניתן להשפעה, נשאר בדאגונו וש' אל:

"מה טעם, שאני אלך ואשלח אני שים אחרים שיטוסו. שאשב מאחורי שולחן כתיבה?" תפס לו לאריה בדש חולצתו. "בן-אדם, הבן, אני מחויב לטוס. אני אומר לך אני אגנוב פיפרי ואטוס. אני רוצה לטוס".

התפרץ.

נרגע. ידע שאין לו אפשרות אחרת. שוב אין הוא טייס. אי פסם היה טייס. טייס שחלם על מטוסים דו מנועיים, על מטוסים רב מנועיים. כן. יסע למטה ויהיה קצין מבצעים.

מה אפשר לו לעשות?

היה יום פשאר ימים. חם, מרדים, משעמם. זה יותר מחודשיים שאין לו לאריה התעסקות מיוחדת מלבד סיור העבודה היומי ואי פעם טיסה מכאן ולכאן.

ההפוגה שהיתה מלווה הפרות רצי' גיות בחזית ירושלים, ממול למשולש ובגליל הטיילה את כל עוקץ אי המעש שבה בטייסתו של אריה.

צחתי הקרקע היו עומדים ומנקים את המטוסים, חוזרים ומשפצים אותם שעה שהטייסים היו מסתובבים חסרי ענין בין צריפי המגורים לבנין מפקדת הטייסת. לעיתים היו יוצאים לטיסות אימון, טיסות סיור שבסתם, הובלת אספקה, הסטת קצין מודיעין, גיבויים של הפוגה שבגלילים.

מר קפלן. ועכשיו יושבים במשרד הארצות על מדוכה זו ומחפשים דרך "לתקן" את הגזירה ולהתיר לבעלי עסקים להנות מרווחיהם, כדי לעודדם לפעילות כלכלית מוגברת.

אכן, מה שלא יעשה השכל, יעשה הזמן...

הכמרים
הזהירו...
נאה בשם "כתביהיד" והכשרתם ל"דפוס" מפני עטו של משה ג. בלע. מטרתו להקל על הבאת כתביהיד לדפוס, שיפור צורתם, ניפויים משגיאות, הגדרת פרייז עבודת המדפיסים ושינוי פנים נאות ליצירה הספרותית. כל שמצוי עליה דפוס יודע מה רבות הן התקלות בענייני כתביהיד. גם בשטח זה סובלים אנו עדיין ממורשת הגלות — אי נקיון, חוסר הקפדה על פרטים, עבודה נחפזת כלאחר יד ותוצאות גרועות. הגולה לא חיבבה עלינו את הטיפוסי בנידון זה, אך עתה הגיעה השעה לתקן את המצב. בחוברתו דן מר בלע בעברית נאה ובניתוח בהיר על שאלות הכתיב והטרנסקריפציה, הפיסוק והאמצעים הטיפוגרפיים, הניקוד וכיוצא באלו. הוא מציע דרכים לתיקון הדברים, ומבחינה זו משמשת החוברת כאלוף בשטח המקצועי הזה. סופרינו הצעירים — וגם החותמים — ייטיבו לעשות אם יעיניו בחוברת וידעו גם לשפר את כתביהיד שלהם לתועלתם שלהם, לתועלת הדפוס והציבור.

הפנתרון
לוציאנו סאנג'ורג'י, הפ"סאנג'ורג'י סנתרן האיטלקי המ"עושה בארץ פורסם, הידוע בעולם המוסיקאלי כאחד המבצינים הטובים ביותר של המוסיקה החדשה — יצירות גרשווין, דהיפאלה, חאצאטוריאן ודיבוסקי, בא לביקור קצר לארץ. סאנג'ורג'י הוא אמן גדול שקנה לו שם עולמי הודות להבנתו לרוח יצירות הג'אז; הוא מבצען בכשרון מעולה ביותר. סאנג'ורג'י האיטלקי סבל תחת השלטון הפאשיסטי, והוא ידוע כידיד ישראל.

"ער מאה ושמונה עשרה"
הידיעה, כי אינג'רד ברגמן, השחקנית המפורסמת, ילדה בן לב, מאי האיטלקי רוס' ליני עוד בטרם תקבל את גט הפיטורין מבעלה הקודם, ד"ר לינדסטרום, נתקבלה, כמובן, בעניין של לא רק בעולם המערבי, אלא גם במדינתנו המזרחית. אחד סיפור בקשר לכך, כי שטע את שכנו מאחל לעצמו ולאשתו: "הלואי ואזכה לחיות אתה עד מאה ושמונה עשרה שנים". תמה האיש: "למה אינך אומר, כפי שנהוג עד מאה ועשרים שנים? ענה לו הלה: "מפני שכבר חיתתי עמה שנתיים לפני החופה".

פסנתרים
פסנתרים ידועים — במבחר גדול ופטרמן את ידו, ת.א. רח רשי

רמתיגן - החברה הנכבדה של ת"א

(המשך מעמוד 3)

בראות עירונג" עם גן יפה בכניסתו, מוסר הפתוח לכל וורש ברמתיגן והמגיש טיפול רפואי במיוחד לאמהות הרות ולתינוקות.

הטיפול בילדים

גדול הוא הטיפול בדור הצעיר ברמתיגן. מועצת רמתיגן השקיעה בש"טח זה הרבה כספים ועמל, החל מבתי ספר מרווחים ועד לפינוי משחק ושע"שועים בגנים. בכל גן יש פינת משחק קים לילדים וגם לתינוקות. משום כך אין ברמתיגן מושג של "ילדי רחוב" שכן הילדים נמצאים בגנים. נתפתחו הדברים כך, שהמרחק מן הבית אל הגן אינו גדול, כיוון שמרובים הם הגנים ומפורזים על פני כל רמתיגן. המועצה הנהיגה גם מנהג מלפני כמה שנים: כל רך נולד מקבל שי מהמועצה עם תעודה. השי מכל מיצר כלם ראשונים לתינוק: חיתולים, חלי"פה ואלבום. מלבד זאת הנהיגו מזמן את ענין הפרסים למשפחות המטופלות בהרבה ילדים.

תכניות לעתיד

תכניות גדולות לה רמתיגן לעתיד וכבר התחילה בביצוע תכנית איזור התעשייה על אדמת העיריה. התעשיינים מקבלים שטח קרקע בהחכרה להקמת מפעלים חדשים. התחילו גם במימוש שיכון לפקיד ולמורי העיריה וכן לח"תיקי רמתיגן. בעת ובעונה אחת מתחילים בהקמת האינדוסטריה הספרותית על שטח של 400 דונם בין עשר טחנות ושבע טחנות לאורך הירקון. אין ספק, שתכנית אלו אינן חזון רחוק, הן התגשמה במהרה.

הצגת בכורה

"מתח גבוה" ב"לידהידו"

בתקופה של "פולחן הכוכבים" וה"באת אמנים מחוץ לארץ, מלחין פירסר מת רבתי, תופים ומחולות — נעים לציון שהבמות התיאטרוניות שלנו ממשיכות במאמציהן לתת לקהל חומר מקורי, עברי-ארצישראלי, בסוגים השונים של דרמה, קומדיה וסאטירה. להקת "לידהידו", התיאטרון של אמנות זע"רה, ממשיכה לקיים את המסורת שלה ומציגה לפנינו — בתכניתה "מתח גבוה", השניה בעונה זו — שורה של פזמונים, מערכונים, הומורסקות המצלי"פה בשוט הסאטירה על ימין ועל שמאל והמשעשעת את הקהל ומשרה עליו מצב-רוח מרומם. עבודתו המצויינת של הבמאי, מר ורדן, ניכרת בהדרכת הכשרונות החדשים המופיעים עתה על במת "לידהידו". הפזמונים של נתן אלתרמן, כרגיל, הם "הלפתן" של התכנית ויש בה גם מפרי עטם ש. יעקב אורלנד, מ. אביגד, י. מוהר, ש. פישל וז. ורדן. המוסיקה הרעננה וה"עליזה, הכתובה ע"י מ. וילנסקי, מבורצעת ע"י תזמורת מעולה ומלוכדת בראשותו של מ. הופמקלר. מבין ה"כוכבים" של הבמה נציין את הופעותיהם של יוסף גולד, שמואל פישל ועליזה סטרניצקה. ראויים למחמאות על הופע"תם ושירתם — מרים אורית, מרים פריש וא. לור. גם שאר חברי הלהקה מלאו את תפקידיהם כהלכה, אך המיק"רופון, באולם כה קטן, נדמה לנו שאינו מוסיף, אלא גורע.

קישוט נאה לאולם הם ציוריו של שלי ין, קריקטורות על המתרחש בע"למנו המדיני והכלכלי.

חלוקת פרסים ע"י "הבקר"

אריאלה, אחת מיד הידועות שביריהן הופקד גורל הפרסים של קוראי "הבקר", שולחת ידה לתוך ערימת המעטפות של אוספו התלויים. ב-20 פרסים ספרותיים יקרי ערך, זיכו ידועת אלו את בעלי המעטפות שבתמונה.

לטוס, לטוס

(המשך מעמוד 14)

שנים, הרי היו יושבים ברצינות שברצינות, אין איש מביט בפני רעהו, כל אחד מסתכל בנקודה דמיונית, הנמצאת לפניו, כביכול. כי הנה דבר זה שצטו לו כל כך נהה הוא בא, אלא שהם שבעה והמקור מות ארבעה. ניסה להתלוצץ: "גו, נטיל גורל, אין-דיידינו או זוג או פרט, שלושה יצאו והנותרים יישלחו לקורס. לא הועיל. "אם כן — חבריא, הביאו את ה"לוג" בוקים", נקבע לפי מספר השעות. אלה ששעותיהם מועטות יצאו חפ"י פנים. נקבעו לקורס הדגינג'י, יוסף, אהרן וצבי. הלכו לארוז חפציהם, שורקים להם להנאתם, כשחבריהם שאינם משתלחים אף הם הולכים ומתעודדים, שהרי אם לא נשלחו לקורס זה חזאי שישלחו לקורס שני. גו, מה אפשר לעשות. עוד כמה חדשים על פרימוס. רב איתן

ואוהב את השחקים שמעל לארצנו וכמה טוב יהיה לשבת ליד הגנה המ"טוס הכבד ולהרעים מעל לארץ. הילדים יצאו חוצה ויצעקו: אוריון, אוריון. ואתה תשב מעלה מעלה; הגובה שאתה יכול לטפס אליו במטוס רב מנועי אינו דומה לזה שאתה יכול בפי רימוס, ופרשת הדרכים בית ליד תהיה מתחתית, ציבור בתים של נתניה, גן העיר, בית אבא... חנו הירושלמי. אהרן מפתח תקוה, שאתמול ערך משתה לשעה השלוש מאות שלו בא"י. וצבי התלאביבי, המכונאי הטוב להפליא, האיש בהא הידיעה ליד המקל, היודע הכל על טייס והקשור בו, המ"בלה עתותיו החפשויות בקריאת ספרים אנגליים באיירוינימיקס, הנהגת מטוסים כבדים וכיוצא באלה הרבה. נשאר שבעה. אריה צריך להתחיל. פנה והחל נועץ בהם: ניסה להוריד מתחת. שלמרות שהיו חברים, ורובם מזה שנתיים, שלוש

אף פעם לא קר לי...

כי את בגדי הצמר שלי כובסים במקפטי שמימי העדיו ללא סבון. הוא עושה את הצמר רך ביותר וכעין המוך ועל כן הוא מחמם כפליים גם בשביל משי ואריגים עדינים רק

טקסטיל
אמו

מפגש בסמרה

סיוט. לפתע עלה מן הפינה קולו השקט, הנשמע לעתים רחוקות, של א. "לחיי מ." הרקנו את הכסיות. העברנו בשתיקה את הכסיות הריקות לידי חברינו מן "המחזור השני", שלא השתתפו אתנו בשתייה הראשונה בשל חוסר כסיות. ג. מזג והם הרקנו כסיות. "לחיי מ." נשמע שוב קולו של א. צמרמורת אחזה בנו. אחד האמצעים שבנו השתלט על המצב והחל להתדיין בקול רם והרביץ נימוקים בעד ונגד. התפתח ויכוח קצר על מעשהו של מ. וההרגשה הרגצית הרעה עברה.

רוב המתוככים בזו למ. וקללוהו מעומק לבם. אך כתמיד נמצא מישהו, שאף כי לא האמין ביותר במה שאמר, עמד מצדו השני של מיתרס הויכוח, אך ורק לשם יצירת מתחיוכוח, היקר לו כל כך.

ח. אחד מהמתמצאים בספרות שבינינו, סיים את הדברים: "ביסוד מעשהו של מ. מונח הרצון להמלט מן הסכנה. מן המוות. אך אתם יודעים את דעתי הפסליסטית. אם סבור הוא שנמלט מהסכנה שבחינו אלה, החיים בצל המוות, אינו אלא טועה. המוות משיג את טרפו באשר הוא. אתם יודעים אותו סיפור קצר עתיק שסומרטס מזהם חזר וסיפרו: "מפגש בסמרה", ובכן, זהו". מישור ביקש שיספר סיפור זה משום שהוא, כביכול, שכח אותו. "זה בערך כך", אמר ח. "משרת בגדאוי בא, בוקר אחד, בריצה אל אדונו ובשינים נוקשות קרא: "אני נוסע לסמרה. חלמתי הלילה, כי המוות אורב לי ואני נמלט מפניו לסמרה. עלה המשרת על סוסו וימלט. יצא האדון לשוקה של עיר ופגש במות בדמות אשה עסופת שחורים ועל פניה נוסבה הבעת תמהון רב. על מה את תמהה כל כך?" — שאלה האדון. ענתה לו אשת-המות: "זה עתה ראיתי את משרתך דוהר כאן על סוסו ואני, הן מפגש לי אתו הלילה בסמרה".

שקט שרר בחדר. נשמע רק פפפון הקוניאק הנמוג שוב בידי ג. לכסיות. בקבוק ריק לחלוטין הונח בנקישה על השולחן. "אינני מאמין בספרים כאלה", אמר ג.

למחרת יצאנו העירה באוטובוס כשלפנינו גיפ, נהוג בידי ג. ובו המ. פ. המימ ואחת ממזכירות הגדול. עברו ארבעה ימים וארבעה לילות בעיר הנמל ושוב חזר אוטובוס בדרך לגזרת משמרה-הירדן ולפנינו גיפ נהוג בידי ג.

הגענו לבסיס בשעות הצהריים. אחת-עשר עבר עלינו בשינה בה הפגנו, הפעם, את עייפות החופשה. עם ערב כבשנו את שולחן השקט, הגדול, המשמש לפעם מים למשחק פינג-פונג, וזכתויות, תוך שתיית תה ומיצים, הפחתנו צינבאטים מימי החופשה. לפתע פרץ מישור בצעקה: "הקראתם את העתון היום?" "דוהר את העתון", נענה לו אחי. "רגע, שמע, מ. נהרג!" דממה נפלה על השולחן והלה קרא מן העתון בקול נמוך, אך מלא התרגשות: "הלילה בשעה מאוחרת נתקל אחד העובדים ושבים ברחוב ס-ג בגיחית אדם מוטלת לרוחם הכביש. הוא מיהר להזעיק מכונית מ"א שאספה את הגיחית. נקבע שזוהי גיחיתו של מ. ש. חייל צה"ל. כנראה שבחצותו את הרחוב לא מול ביתו נתקלה בו מכונית פושעת והי נהג אף לא עצר ונמלט על נפשו. המשטרה מחפשת את המכונית הקטלנית. דקות מספר נמשכה דומיית המוות מסביב לשולחן, ואז סינן ח. מבין שינוי: "מפגש בסמרה", עד מחרה התפורה הכתורה.

הלכתי בדרך לחדרי ולא יכולתי להשתחרר ממחשבה על המאורע המזוה. "מפגש בסמרה" — לחשתי לעצמי פעמים אחדות. אך משהו לא נתן לי מנוח. תמונה עלתה במוחי, חזרה ועתה ולא יכולתי להבהירה לעצמי. משהו נע, נע, נע. זו, הכיתי על מצחי בכף ידי — בכוח. פניתי והלכתי לתחבורה. נכנסתי למשרד ובקשתי פנסיות (חשכה השתירה בינתיים) — שכחתי משהו באוטובוס. — לקחתי את הפנס והלכתי לסככה. ליד האוטובוס עמד גיפ הארתי על הטרומבון של הגיפ וכך עמדתי דקות מספר. לאוטובוס לא נכנסתי.

חזרתי לחדר. התפשטתי וניסיתי להרדם. שעות תמימות התהפכתי על משכבי, לבסוף גרדמתי תרדמת בעותים. עם בוקר התעוררתי וראשי כבד עלי. "שמע", אמר לי שכני למטה, "עשית לנו קונצרט הלילה, צעקת מתוך שינה דברים, יודעים עליך הכל כעת". התנצתי כולי, תפסתי בידו בחזקה וקראתי: "שמע, מה אמרת?" הוא הרגיש, כנראה, ברצינות האמת שבקולי והסגנון הקל נעלם מגרונו: "אני יודע, חזרת על כמה דברים — בוך אומדמ, אינני מאמין בספרים כאלה — אני יודע מהי. "זה הכל?" חזרתי ושאלתי. "זה הכל", ענה. שחררתי את ידו והוא נפנה לעניו.

ימיים לאחר מכן עלינו שוב לאותו משלט-גבעה, שחציינה לפני כן השתוללו עלי קרבות דמים ועתה אינו אלא נקודה על המפה בה רובצים חיילים, השומרים על בטחון גבולות באותה גזרה שבה לא קורה כלום. כי, כרגיל, ההתעניינות מרוכזת בדורס.

אנו רובצים למולם. בשעות בוקר חייכנו כילדים אל בצה עסופת מעטה קרח דקיק — היה, מתחת לאסף הלילה...

כבר חדשים לא טעמנו, למעשה, טעם קרב. אך לא שכתנו שאנו חיילים. אם עלה בידו הטבח להכין ספל קפה טוב לארוחת-ערב, כשחציישעה רחמנו שמיים, שוחחנו לפעמים על גורלו של החייל ותמינו, איזו מלחמה קשה יותר: התמה ההיא, או זו הקרה? ידענו כי אנו חיילים, ומישהו העלה גירסא דינקותא של רימארק.

ימיים קודם לכן עזב אותנו מ.

בשעה 11 של לפני הצהריים ביום אחד באה, כרגיל, מכונית האספקה מן הבסיס ועמה מנת-מזון, כמה עתונים מלפני יומיים, "במחנה" מדובלל אחד ו-עתון "לעולה" נוספו אלה פקודות-הגדוד, המוד פסות כהלכה על מכונית-כתביה בידו פקיד יבש במשרדים הרחוקים-קרובים כל כך. ובתחתיתן, בשנויים במצבת כוח-האדם, ניצב לו קורן מנחת שמו של מ. מועבר ליחידת עורף בעיר. הסמל ממכונית האספקה דבר עם המ"מ, הלה היה שלם. עברו דקות מספר והאחרון אסף את מעט מטלטליו ובלי להפרד מאיש, עלה על המכונית, שסרבה להדלק כמה פעמים, ואחר כך, בגניחה, זוה טובעת ביוון ומתיה בוך לצדדים.

בארות הצהריים שתינו קפה קרוע. "המאשר", נאנח מישור. "כלב", סינן שני בין שניו וכמה זוגות שפתים לקצו באכזריות. יותר לא דובר.

כולנו ידענו את מ. הוא היה אתנו מן ההתחלה ויחד עברנו כבדת-ארץ רחבה. בחור נאה-גוף ומצליח במקצת עם הנערות. בקרבות לא היית חש בו משום מה, אך בעתות צינבאט היה לו סגנון משלו, שהעמידו במרכז. ידוע היה לכולנו שקשרים לו בעיר הנמל הגדולה במטות החורצים גורלם של מאות ואלפים. הוא לא היה פופולרי ביותר. לא פעם הזכיר שדי לו ללחוץ על כפתור ויהיה הרחק מאתנו במבטת חריים. אך הוא לא עשה כן, וזאת גם שמרנו לזכותו, שמענו גם ידענו על מקרים כאלה בפלוגות ומחלקות אחרות, אך במחלקתנו עדיין לא קרה כדבר הזה. אמנם, מי ששם לבו לכך, ראה שם. וזה לעתים קרובות בחופשות מיוחדות.

התקופה היתה קשה לכולנו, כפי שאמרתי, מת קופות אחרות, אך היא לא שברתנו. משום-מה הרגשנו עצמנו קשורים איש לרעהו יותר מתמיד. לא שמנו לב שבשבועיים האחרונים הפך מ. שהיה בדרך-כלל פספסן במקצת, לשחקן, לא דברנו כמעט בלאו הכי. אך עם נסיעתו נשבר בנו דבר-מה. הדיבורים פחתו עוד יותר ונדמה היה, כי עננה שחורה נתלתה על ראשנו. פצוץ ואבוד-לדעת, סיור "מחורבן", הטרדת-מקלעים — בכל אלה ראינו מול-ביש שירד עלינו. והגשם לא חדל. מזג הרוח הורע כליל. מריבות קלות וקשות פרצו בין החברה על כל דבר שאירע בגבעה הממוזמת בשטף הידיים היו קרובות מדי הדוקים, בלילה היו אנשי התצפית מעירים את חב' ריהם, הנחים לשעות מספר, ביריות עצבניות, שהאירו לרגע את עלטת הצלמחת. סיירי-הלילה פחדו ממש, כחזור למשטר.

המ. פ. בסיווריו היומיים, הרגיש במצב, ובדו-חיו ציין עם ופעמיים. מוראל ירוד" ובפגישה בעיניים התרה במגיד לעשות מאמצים להחלפתו. השבוע האחרון היה סיוט שאיני זוכר ממנו כמעט דבר. אך ידעתי בו מין חתומות שלא ידעתי עד אז. ואז נשאו מאצני המ. פ. פרי, הוחלפנו וחזרנו לבסיס.

קצבו לנו את החדרים הנוחים ביותר. התרחצנו במים חמים, פעם ראשונה לאחר 6 שבועות. ישנו ורבענו על משכבינו כל שעות היממה, חוץ מארוחות. ואחרי 3 ימים, כשהודיעו לנו, כי מחר אנו יוצאים ל-4 מירחופשה העונה להסתכל האחד בפני חברו והרגשנו שוב ככניי-אדם.

אותו ערב ערכנו כעין "קומויץ" מן הימים הסוריים ההם. היינו, אנו וחפצינו, מוכנים למסע העירה למחרת בבוקר. ישבנו, כשני מנינים מאתנו, בחדרו של ג. הסמל, החייל הפופולרי ביותר במחלקה, שיצא אתנו כטוראי ההגנה באותם ימי דצמבר 47. המ"מ, שכני לחדר של ג. היה בשיבת מקרים. על השולחן הקטן הועמס כל מה שהצלחנו לקנות בשקט ולסחוב מן המטבח ועל שתי מכוניות-אש העלו אדים קומקומיים מים לקפה בנוסח הפינגאן הישן. מצב הרוח עלה. העלינו זכרונות מן העבר ועל תקוות העתיד, ואחדים מאתנו היתח תכניות לימי החופש ל"בלעית" פרטים והכונות. בגות. עם העלאת הכסיות הקטנות ובקבוק הקוניאק החבוץ פרצה קריאת צהלה. הרמנו את הכר

בני אדם נוהגים לומר שאינם זוכרים גשמים כאלה. הם יורדים ללא-הפוגה זה כשבועיים ומסילים חתיתם על רבים — במחנות, בכפרים ובערים.

אני זוכר גשם גרוע מזה. אינני תחנה מיטרי-אולוגית ואיני מודד את כמות המ"מ היוורת. יתכן מאוד שהשנה הגשם רב יותר, אך לא לגבי ידי. היום אני יושב ומסתכל בגשם מבדד החלון וחושב על הזולת. לפני שנה, כשהייתי במצבם, ניסיתי לפעם מים לתאר לי כמה אנשים חושבים עלי — החייל האלמוני.

*

הייתי שקוע במיירשש עד הברכים, ממש, לא בלשון המליצות, המעיל בעל כפתורי הודמלכות, המעיל העבה והמתוק. גם הוא נכנע, ומים התחילו לחזור בעד האפורה והחולצה, שריח רע נדף מהן ודגדגו את כוף-הגושקה מקור. הסתכלתי לירכתי החמירה, בתוך גוף-שינה רבצו שנים שעודדוני: הם חזרו זה עתה מסיור של לפנות בוקר. בוך הגליל הדיק היה מרוח על כל סנטימטר מרובע שבהם. הם זחלו קצת וקצת נפלו על פניהם כשנתקלו במט מרווח. על פרוצופם של אחד מהם היתה מרוחה שריסה ארוכה. גם הטוב בסיירים לא היה מסוגל לראות את גדרות המשלט בחשכת הגשם של הלילות האחרונים. למזלנו לא היו גדרות אלו ממוקשים. ואולי למולם של הסורים? — הרור זה היה מתגנב שלוש פעמים ביום בערך. אך ברבות הימים התברר שהם מחביים את מזה-האחיר עוד פחות מאתנו. בינתיים הלך והתקרב לקצו השבוע החמישי. ידוע שאין להחזיק אנשים במשלים למעלה משבועיים. אך כמר כן ידוע שאין מי שיחליפנו. אמנם אנו נמצאים בה פוגה, אך "מודיעין" מוצא תמיד תנועה מדאגה על פני הירדן ומעבר לו.

מי חושב עליך. הענין מתרכז עכשיו בדורס. מרחפות שמועות על שביתת נשק. הציבור נושם לרוחה. והחיילים יגנו על הגבולות. ליד משמרה-הירדן אין כלום. כן, אין כלום. הקרבות בגזרה זו כבר נסתיימו לפני חודשים אחדים. פצוץ קשה ומוכה ועזוע מסיור אחרון אינם מענינים איש. איש אינו חפץ גם לדעת מדוע ולמה איבד עצמו לדעת ביריה אותו בוזר דרום-אמריקני — גם הוא מקרבנות המלחמה. הסרגדיה שהסתתרה במוחו של ברנש זה נעלמה יחד עם מוחו שנשפך על מרצפת ביטון מקועקעת.

אך אנחנו ידענו על כמה דברים וחשבנו על כמה אחרים; במקומך — יושב מישור בבית-הקפה בתל-אביב. משום כך רבצנו חמישה שבועות ועוד שבוע בגשם ובבוקר, וראינו את השמש פעמים בשבועיים. וכל מי שנפל אחור בחום של 40 מעלות צלזיוס נלקח אל בית-החולים. גם זה היה חלק ממלחמתנו — ולא נכתב עליו בעתונים ובספרונים הקטנים המצוי יירים בידי שרגא ויל.

לא דברנו הרבה. לא היה על מה לדבר. לא היה טעם להתאונן על אי-הסדרים שבצבא. בשעות הצהריים בהתפור הערפל, יש. והיינו רואים את הפיל-בוקסיים הגדולים של האויב שלפנינו, וידענו מדוע

**מציעים לך מזרון
תענוג עליו לישון
הוא יפה, קפיצי וזול
ממש, "פרדיזו" לכל**

קונצרט מיוחד
תל-אביב, מוצאי שבת, 11.2
"אהל שם" — ב"ס 8.30 בערב
ג'ושוא פיגורו — מוצרט
2 נוקטורנים — דביאסי
קונצרט לכנור — גלזנוב
סימפוניה ברה מינור — פרנק
המנצח: שרל ברוק
הסוליסט: קנת גורדון (כנור)
כרטיסים: במשרד התזמורת, אלנבי
56, בשעות: 11—2, 4—6.

תל-אביב — בית הבימה
יום ג' 14.2 ב"ס 8.30
ריגולטו
המנצח: מ. גודינקין

פתח-תקוה — אולם "היכל"
יום ה' 23.2 ב"ס 8.30

הספר מסביליה
המנצח: ג. זינגר

כרטיסים:
ת"א ביילין, אלנבי 67 טלפ. 5018
פתח-תקוה, בית מסחר גיפלה, טלפ. 254

קונצרט למנויים מס. 6
המנצח: שרל ברוק
הסוליסט: פרנק פלג (פסנתר)
יום חמישי 9.2 סדרה ב', חיפה
יום ראשון 12.2 סדרה ג', תל-אביב
יום שלישי 14.2 סדרה ד', תל-אביב
יום רביעי 15.2 ירושלים

תיאטרון קאמרי
יום ה' 9.2 "הם יגיעו מחר"
תל-אביב
יום ה' 9.2 "רק אתמוז נודדה"
באדיסון ירושלים
מוצ"ש 11.2 2 הצגות "הצל" ב"ס 9
תל-אביב
יום א' 12.2 "הצל" במוגרבי תל-אביב
יום ב' 13.2 "הצל" במוגרבי תל-אביב
יום ג' 14.2 "הם יגיעו מחר"
תל-אביב
יום ד' 15.2 "רק אתמוז נודדה"
בבית הפועלים רמתים
יום ד' 15.2 "הם יגיעו מחר"
תל-אביב
יום ד' 15.2 "רק אתמוז נודדה"
באולם "אסתר" נתניה
התחלת ההצגות הרגילות בשעה 8 בערב

פרנסוס
תל-אביב, אולם "אהל-שם", יום שני 13.2, בשעה 8.30
גדוד פסנתרני הג'ז של אירופה
לוציאנו סנג'אורג'י
כרטיסים אצל: שלזינגר ושפרינגר, נחלת-בנימין 2;
"הכרטיס", אלנבי 31; "מנדלי", רח' בן-יהודה 62;
"כנף", רח' בוטרוס 9, — יפו ובקופת הערב.

תכנית בתי הקולנוע		
החל ממוצאי שבת 11 2 1950		
מגדלור	אוריון	ארמון חיפה
שבוע רביעי	שבוע שלישי	FOREIGN AFFAIR
טרובדור	גיוני בלינדה	אורה, חיפה
אופיר	ג'ן ווימאן	ברכת למזרח
לא הכסף יענה	לו איירט	
את הכל	וצ'רלס ויקפורד	
	אסתר	
	שבוע שלישי	
	ילדי הרחוב	

כתבת המערכת וההנהלה: תל-אביב, רחוב ליליבלום 12,
טל' 4414, ת.ד. 1962 / העורך האחראי והמוציא לאור: קיסרי /
דפוס מ. שהם, תל-אביב, רחוב פין 6, טל' 2239 / גלוסות:
צינקוגרפיה "ארץ-ישראלית" בע"מ / ההפצה: דוד טופל ובניו.

הבימה

יום ה' 9.2, בערכות הנגב" ת"א
יום ה' 9.2, אהבת נעורים" רעננה
מוצ"ש 11.2 2 הצגות ב"ס "עלי כנור"
וב"ס 9.15 "חלילי הכשפים" ת"א
יום א' 12.2, אהבת נעורים" לסור
עלים ת"א
יום ב' 13.2, חלילי הכשפים" ת"א
יום ג' 14.2, חלילי הכשפים" ר"ג
יום ד' 15.2, ברברה כלומברג" תל-אביב

התחלת ההצגות הרגילות בשעה 8 בערב

א ה ל
תיאטרון פועלי ישראל

יום ה' 9.2, "אינקובטור על הסדע"
ב"ס 8 בערב פתח-תקוה
יום ו' 10.2, אליזבט ברגנר, הופעה
אחרונה במחירים עממיים ב"ס 8.30
חיפה
מוצ"ש 11.2, אינקובטור על הסדע
2 הצגות, הראשונה ב"ס 6 והשנייה
ב"ס 9.15 תל-אביב
יום א' 12.2, אינקובטור על הסדע
ב"ס 8 בערב תל-אביב
יום ב' 13.2, אליזבט ברגנר, הופעה
עממית ב"ס 8.30 בערב תל-אביב
הכרטיסים מיום שני 6.2 כחם יפה
רק להופעה זו.
יום ב' 13.2, אינקובטור על הסדע
ב"ס 8 בערב ראשון לציון
יום ג' 14.2, אינקובטור על הסדע
הצגה חגיגית לכבוד 50 מחזות
שבוימו ע"י משה הלוי ב"ס 8 תל-אביב
יום ד' 15.2, אינקובטור על הסדע
ב"ס 8 בערב רחובות
יום ד' 15.2, אליזבט ברגנר, הופעה
עממית ב"ס 8.30 בערב תל-אביב
התחלת ההצגות הרגילות בשעה 8 בערב

המטאטא

הצגות בכורה
"עגל הזהב"
קומדיה ב"ס מערכות מחיי הארץ

מאת פ. לובה. בימוי: צ. פרידלנד,
הציר: מ. מוקדי,
תפאורות: י. רוזנבלום

יום ג' 14.2.50 בשעה 8 תל-אביב
יום ה' 16.2.50 בשעה 8.30 קרית-תיים
מוצ"ש 18.2.50 שתי הצגות ב"ס 6.30
וב"ס 9.15 תל-אביב
יום ג' 21.2.50 ב"ס 8 תל-אביב
יום ד' 22.2.50 ב"ס 8.30 ראשון-לציון
יום ה' 23.2.50 ב"ס 9 "ארמון" חיפה
יום ב' 27.2.50 ב"ס 8.30 רמת-גן
יום ג' 28.2.50 ב"ס 8 תל-אביב
התחלת ההצגות הרגילות ב"ס 8 בערב
קו: 27 — פרקמטיא; 29 — מהר;
30 — סיח; 31 — נמש.

במאונך: 1 — עסקן; 2 — ברוך;
3 — זהר; 4 — דגש; 6 — מתנה;
8 — את; 10 — פרח; 12 — דרשה;
13 — משתח; 14 — כתיב; 15 —
מוסר; 17 — אבגר; 22 — שקמה;
23 — בר; 25 — וטרן; 26 —
באוש; 27 — פלס; 28 — קמח.

תשבץ מס. 10
מאת פנחס הרזי

	5	4	3	2	1
9			8		7
		12		11	10
	15		14		13
			17		16
		20	19		18
				22	21
26			25		24
		29		28	27
	32		31		30
					33

במאונך:
2 — מחלקה של מרכז במקום אחר;
6 — כנוי; 8 — חדר גדול; 10 —
היט; 12 — שכן; 13 — שונה
בתכלית השנתי; 15 — כלל הנוער;
16 — עוגה שטוחה; 18 — אנחה;
19 — עונג; 21 — מדת שטח של
אדמה; 23 — עבר; 25 — נסער;
27 — מראה; 29 — קץ; 30 —
צער; 32 — סה של חיה טורפת;
33 — הבאה לירי תנועה.

במאונך:
1 — משרד; 3 — בבקשה; 4 —
יסוד כימי; 5 — ניצל; 7 — בית
מלאכה ליפוי; 9 — גוזזתה; 11 —
מדת משקל; 14 — משום; 17 —
כנוי לפרוש רש"י על התלמוד; 18 —
מאמין בברית החדשה; 20 — משפחת
חרקים דומים לתנבים; 22 — בית
העוף; 24 — חרדה; 26 — מחלת
קדחת; 28 — מדינה בדרום מזרח
אירופה; 31 — נמצא בתנועה.

פתרון תשבץ 9
במאונך: 1 — עצב; 3 — ובר;
5 — רמה; 7 — קלות ראש; 9 —
כן; 11 — הד; 14 — כרם; 16 —
ראש; 18 — תחום שבת; 19 —
יתם; 20 — הגה; 21 — רש; 24 —

בימה של תל-אביב מתרחצים גס בימי החורף

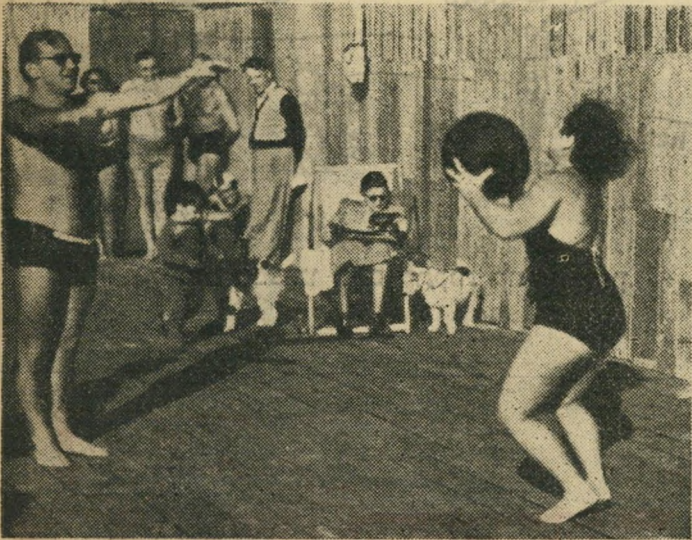

תל-אביב כרך גדול היא, ועל כן מצויים בה טיפוסים מטיפוסים שונים ואזרחים מכל הסוגים. אין תימה, אך פוא, אם יש בה גם כאלה המתרחצים בים בעונת החורף. יודעידבר מספרים, כי ישנם אזרחים שלא החסירו עד היום אף יום אחד מבלי שירדו לשפת הים. בימי רוחות וגשם כאחד. ברם, איננו ערבים, שהשלג שירד בימים אלה גם על תל-אביב לא הפך את סדרי חייהם בענין זה...

הטמפרטורה הנורמלית של מי הים בחודש פברואר היא 11° צלזיוס. בימי השלג — ירדה, כמובן, סמוך לאפס. יש אנשים שחוששים לצינה. אלה המתרחצים כל השנה מנסים לשכנע אותם, שכל שטובל בים הקר מחוסן מפני הצינה אחת ולהמיד...

לא זו בלבד שהיא מתרחצת בחורף, אלא שהיא משתפת גם את כלביה...

יש דשמוך על גזרת הגוף בחורף כבקיק. משחק ב"כדור-כבד" אמצעי בדוק הוא...

והרי "גדוד" המתרחצים בכל ימות השנה... רוצים אתם לראותם — אנא רדו לשפת הים בכל מזג אוויר.

וא, הנער הזה אינו חולץ להתרחץ. הנה מגלה נאמנות בכל עתות השנה לכינווור...

הצלום : ארז

המצוי הוא היחיד שאינו מתרחץ... דפי בגדיו ניכר בו שקר לו.

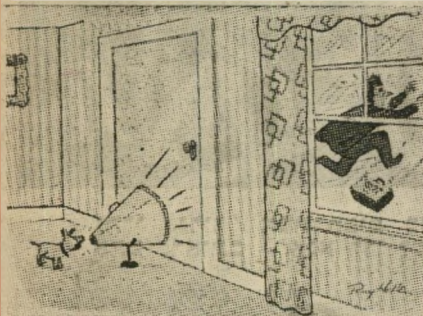
הפזמון רצה צוחק

חסיד המים המתוקים

הרופא ציחה עלי לקחת „אמבטיות ים“, אך איני אוהב במיוחד מים מלוחים.

במקום פעמון חשמלי

המחיר שג'נרלמן משלם...

הנה, זוהי הסיבה שהג'נרלמן נוהג לצעוד תמיד בקצו המדרכה.

הגדרות

הוא בחור מוכשר — לאן שהוא בא משליכים עליו מכשירים.
היא בחורה מוצלחת — לאן שהיא באה משליכים עליה צלחות.
נ. ס., תל-אביב

מה בין ימי שלמה המלך וימינו שלמה המלך אמר: „הכסף יענה את הכל“, ואנו אומרים בימי בחירות: „הכסף יענה את הקול“.

הפרופסור המפוזר

— פרופסור, שמעתי שאשתך ילדה תאומים, בנים או בנות?
הפרופסור: חושבני שבן ובת, אך ייתכן שזה ההיפך...
אתי יובל, ירושלים

כיבודי „צנע“ חזרתם

אשת סוחר ביקרה אצל אשתו של עסקן ציבורי ונתכבה בבית המארח מכל טוב אשר בביתה.

— מגין לך כל הכיבודים האלה בימי צנע אלה? — שאלה אשת הסוחר.
— בעלי מביא לי מהקיבוצים שהוא מבקר בהם מדי שבוע בשבוע — היתה התשובה.

— חבל מאד שבעלי אינו עושה כך: השבוע הזמיניו לפתיחת הקונסברוריום ואפילו קופסת קונסרבים אחת לא הביא לי משם.

הרשקוביץ, זכרון-יעקב

אין שלמות באדם

השופט (לנתבע): אין לך שבוע שלא תחסא, הנך מובא לדין בפעם השלושים במשך השנה האחרונה. כבר נאשמת ב-20 גזבות, 5 מעשי רמאות, 4 שערוריות, וכעת בהכאת אשתך החר לה... ומה תאמר להצדקת מעשיך?

הנתבע: אין אדם מושלם במאה אחוזים, אדוני השופט...

אסתר כהן, תל-אביב

„מם מותרות“ של מתגייס

לאור תעמולת הגיוס לצבא הקבע, על היתרונות, ההנחות ויתר הפריבילגיות, שמען יהנה המתגייס, מספרים, כי מעתה יוכל לכל חייל ממשכרו גוסף על מס ההכנסה, מס מותרות...

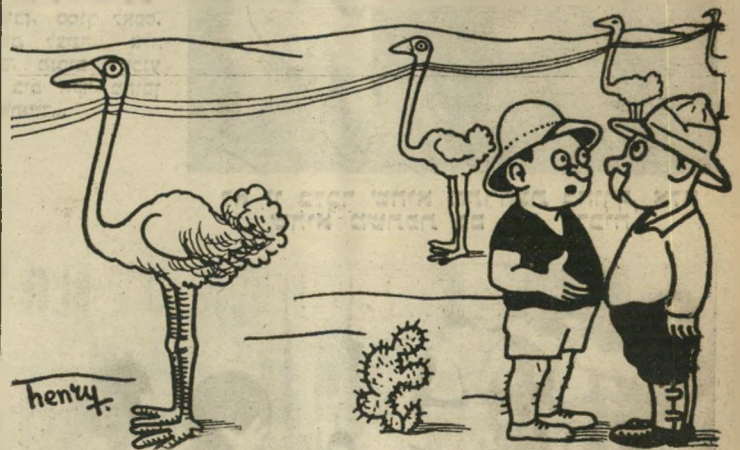
חיים מאירוביץ, תל-אביב

מנקציות של סקוטי

סקוטי שולח מכתב מחאה חריף לצי „תון אנגלי“. באם לא תפסיקו לפרסם את הבדיחות הנבזות הללו על אודות קמצנותם של הסקוטים אפסיק לשאול את העיתון משכניי.

דן סלע, מודע

יענים בשרות

זהו כל מה שמצאנו לשם התקנת קווי הטלפון.

הוזלת מחירים

ד"ר יוסף הודיע על הוזלת קרובה במחירי הברז והחמאה.

מצדי יכול להויל גם את מחירי האגסים והשמנת.

ב. א., תל-אביב

שינוי תוארי שרים

שמעתי שאחרי שדב יוסף הפסיק לחלק כמה מיצרכים וקיצץ כמה מנות, החליט לשנות את תוארו מ„שר האספקה והקיצוב“ ל„שר ההפסקה והקיצוץ“.

כן שמעתי שקפלן משנה אף הוא את שמו — משר „האוצר“ לשר „ה...צר“.

דוד גלזר, תל-אביב

לאהבה פנים רבות...

הבחורה: אמור לי משהו רך ומתוק.

הבחור: פודינג.

רפאל כהן, ירושלים

השמן והרוח

שני ידידים, אחד שמן ואחד רוח, נפגשו ברחוב. אומר השמן לחברו הרוח:

לפי גופן הצנום אפשר לחשוב ש- שורר רעב בארץ.

עונה לו חברו הרוח: ולפי ממדי גופן השמן אפשר להניח שאתה הוא הגורם לרעב זה...

יהודה שנדור, תל-אביב

דאגדור

הסיגריה החדשה של אחים בזינו בע"מ

בפרס של לירה אחת זוכה בעל הבדיחה הנדפסת ראשונה כמדור זה. בדיחות אנא לשלוח למערכת „העולם הזה“. על משפטה יש לציין: „עולמנו זה הקסן“